

ועדה לענייני ביקורת

ט' בשבט תשפ"ו
27 בינואר 2026
סימוכין: 2026-103-52

דו"ח משיבה מס' 38 של ועדת ביקורת
שהתקיימה ביום ראשון, ח' בטבת תשפ"ו (28/12/2025)
וישיבת המשך בתאריך כ"ו בטבת תשפ"ו (15/01/2026)

השתתפו: מר אלדד רבינוביץ, חבר מועצה ויו"ר ועדת ביקורת

נכחו: גבי ענבר וייס, אדריכלית העיר
מר דני ליבמן, משנה ליועמ"ש לנושאים מיוחדים
גבי זיוה נוקראי, מנהלת אגף לשיפור פני העיר
גבי מירי וייס, ראש צוות בכירה תביעה מרחבי וקהילתי
גבי עדי בן אבי, ממונה על מערך פרויקטים
גבי מאיה סטאר, איכות הסביבה מינהל תכנון
מר שאול ינצ'ק, אגרונום
גבי שרי בנימין, מבקרת פנימית
מר צבי עבו, מזכיר הוועדה

על סדר היום נדון הנושא הבא:
דוח מבקר המדינה בנושא: הצללת המרחב הציבורי

פתיחת הדיון:
מר אלדד רבינוביץ, יו"ר הוועדה: אנו מקיימים דיון שני בדו"ח בנוגע להצללה במרחב הציבורי. הצללה היא מאוד משמעותית לתושבים. היא משפיעה על איכות החיים והשמחה במגורים בעיר, ויש בה גם רכיבים שמשפיעים על בריאות הציבור. זה נכון גם לגבי שמש, גם לגבי גשם, וגם כמובן לגבי עצים במרחב הציבורי. עיקר הדיון נסוב על עצים, ואכן חשוב לנו שיהיו הרבה עצים. אך זה לא הפתרון היחיד והוא גם לא מתאים לכל מקום.

ננסה לבחון בוועדה את האחריות שלנו כעירייה ואת הפתרונות האפשריים.

ליקוי 1:
בביקורת עלה כי חלק מהרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות דימונה וירושלים - נתקלות בקשיים בתכנון נטיעות עצים ובתיקון נזקים הנגרמים משורשי עצים - כגון תיקון מדרכות בדימונה וקשיים בשמירה על בתי גידול לעצים במיזמים חדשים בירושלים - עקב עומס התשתיות בתת-הקרקע והקושי בתיאום עם ספקי התשתיות.

המלצה:
מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לפעול להגברת התיאום עם ספקי התשתיות הפועלים בתחומן כך שיהיה בידיהן מיפוי תשתיות ההולם ככל האפשר את התנאים בשטח.

ועדה לענייני ביקורת

תגובת המבוקר:

העתקת תשתיות במצב קיים זה אירוע מסובך מבחינה כלכלית וביצועית.

מבחינת אחזקה של התשתיות יש יתרון שהן מצויות במדרכה ולא במיסעה. כך ניתן לטפל בהן בלי לחסום את התנועה. לכן, בפרויקטים עתידיים שוקלים עלות מול תועלת.

בכל מקרה מגבשים כעת מתווה הסכמות מול חברות התשתית על אופן ההנחה של התשתיות באופן מיטבי.

המלצת ועדת ביקורת:
לקבל את המלצת המבקר.

ליקוי 2:

בביקורת עלה כי גיזום עצים בקרבת מתקני חברת החשמל במרחב הציבורי העירוני ברשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - מבוצע בידי עובדי חברת החשמל בתיאום (בעיריות בית שמש וירושלים) או שלא בתיאום (בעיריות אילת ודימונה) עם הרשויות המקומיות. לעובדי קבלני הגיזום שעימם מתקשרת חברת החשמל לא נדרשת הסמכת גוזם מומחה, וייתכן כי בשל כך עלול להיגרם נזק לעצים בתהליך הגיזום.

המלצה:

מומלץ לרשויות המקומיות בכלל, ובפרט לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לבצע בעצמן ככל האפשר את גיזום העצים במרחב הציבורי בקרבת מתקני חברת החשמל, כדי לוודא את איכות הגיזום; ולהגביר את התיאום עם עובדי חברת החשמל לגבי עיתוי הגיזום ואיכותו; עוד מומלץ לרשויות המקומיות כי בעת תכנון נטיעת עצים חדשים במרחב הציבורי יתחשבו במתקני החשמל שבמרחב וירחיקו את בתי הגידול המתוכננים ממתקנים אלו ככל האפשר.

תגובת המבוקר:

הנושא נמצא במדיניות העירייה מול חברת החשמל. ככלל, לא מאשרים חדרי טראפו לא מוטמנים.

המלצת ועדת ביקורת:
לקבל את המלצת המבקר.

ליקוי 3:

לארבע העיריות שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לא היה במועד הביקורת מסמך מדיניות להצללת המרחב הציבורי או תוכנית הצללה עירונית, אשר מציעים מסגרת אסטרטגית לפעולות הננקטות, ואשר גובשו תוך שיתוף כל בעלי העניין באופן המעלה את הסיכויים למימוש. דבר זה מאפשר מעקב אחר התקדמות העמידה ביעדים מדידים לקידום הייעור העירוני.

המלצה:

משרד מבקר המדינה ממליץ לעיריות אילת וירושלים להשלים את הכנתם של מסמכי המדיניות להצללת המרחב הציבורי ושל תוכניות הייעור העירוניות ולפרסמם. לעיריות בית שמש ודימונה משרד מבקר המדינה ממליץ לגבש מדיניות ברורה בנוגע להצללה ולייעור במרחב הציבורי העירוני ולפרסמה. עוד מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לשלב הליכי שיתוף ציבור בעת גיבוש מסמכי מדיניות ותכנון רשותיים לעניין הצללה.

ועדה לענייני ביקורת

תגובת המבוקר:

נערכת תכנית ההצללה וייעור עירוני, במסגרתה זוהו אזורים מועדפים להצללה, 120 תחנות אוטובוס עם מעל אלף משתמשים ביום, בתי ספר עם מעל 300 תלמידים ועוד.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר, בנוסף ועדת הביקורת מבקשת לקבל מהרשות לאיכות הסביבה את מסמך המדיניות לאחר חתימתו.

ליקוי 4:

נמצא כי מתוך ארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - רק עיריית אילת ובית שמש כללו במסמך מדיניות עירונית (או במסמך מקביל) הוראות מחייבות בנוגע לנטיעת עצים בשטחים פרטיים, ובכך תרמו לעידוד נטיעה וטיפול של עצים במרחב הפרטי כפי שעלה מעקרונות הפעולה שאימצה החלטת הממשלה.

המלצה:

משרד מבקר המדינה ממליץ לעיריית דימונה וירושלים להקדם מסמכי מדיניות עירונית שיכללו הנחיות בנוגע לעצים במגרשים פרטיים לשם שיפור המרחב הציבורי המשמש את כלל תושבי העיר.

תגובת המבוקר:

העירייה נותנת דגש על הנושא. גם במקרה שלא ניתן להעתיק עצים במסגרת פיתוח, מיישמים מנגנון של פיצוי מהיזם שמחייב אותו לטעת עצים חלופיים באזור ולתרום לאיזון העירוני.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, אדריכלית העיר תבצע בדיקה האם קיים נוהל עירוני כתוב המחייב את מנגנון הפיצוי ובמידה ולא תפעל לכתוב ולתקף נוהל כזה.

ליקוי 5:

אכיפת תנאי רישיון הכריתה, כולל ביצוע נטיעות חליפיות, מוטלת על הרשות המקומית שבתחומה הונפק רישיון הכריתה או ההעתקה, וזאת בתנאי שיש לה מפקחים סביבתיים, אשר פועלים לאכיפת הפקודה בהתאם לחוק האכיפה הסביבתית. נמצא כי עיריית אילת ודימונה שלהם אין פקיד יעירות עירוני מעבירות בקשות לכריתה לפקיד היעירות. בעיריית ירושלים מונתה פקיד יעירות עירונית שהסמיך שר החקלאות, ולה נתונות סמכויות רישוי בלבד ואין לה סמכות מטעם השר לעסוק באכיפת הפקודה ולטענת עיריית בית שמש כריתה עצים בתחומה נעשית ברישיון.

המלצה:

על הרשויות המקומיות בישראל ובפרט על העיריית שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לפעול להגברת האכיפה של פקודת היעירות בתחומן.

תגובת המבוקר:

ישנה תקנה הדורשת מיזם לשלם לעירייה על הפגיעה במאזן העצים. עם זאת קיים חוסר סנכרון בנוגע לסמכות האכיפה בנושא. כרגע נמצא על שולחן משרד הפנים לטיפול ואישור התקנה, כנראה יאושר בקרוב.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר. בתוך 6 חודשים ישלח אגף שפי"ע לוועדת הביקורת עדכון בדבר אישור התקנה והתקדמות האכיפה.

ועדה לענייני ביקורת

ליקוי 6:

אכיפת תנאי רישיון הכריתה, כולל ביצוע נטיעות חליפיות, מוטלת על הרשות המקומית שבתחומה הונפק רישיון הכריתה או ההעתקה, וזאת בתנאי שיש לה מפקחים סביבתיים, אשר פועלים לאכיפת הפקודה בהתאם לחוק האכיפה הסביבתית. נמצא כי עיריות אילת ודימונה שלהם אין פקיד יערות עירוני מעבירות בקשות לכריתה לפקיד היערות. בעיריית ירושלים מונתה פקידת יערות עירונית שהסמך שר החקלאות, ולה נתונות סמכויות רישוי בלבד, ואין לה סמכות מטעם השר לעסוק באכיפת הפקודה ולטענת עיריית בית שמש כריתת עצים בתחומה נעשית ברישיון.

המלצה:

מומלץ לפקיד היערות הממשלתי לקבוע, בשיתוף משרד הפנים והרשויות המקומיות, דרכים להגברת האכיפה של הוראות פקודת היערות באמצעות פקחי הרשויות המקומיות ובהסתמך על היכרותן של הרשויות המקומיות עם המתרחש בתחומן.

תגובת המבוקר:

על מנת להסמך את פקידת היערות לתת קנסות יעודיים צריך לשנות חקיקה ראשית. קיים מתווה סנקציות חילופי לקנוס כורתי עצים דרך מהנדס העיר. הבעיה היא שנדרשות ראיות לכתב אישום וזה מורכב.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר. בנוסף בתוך 60 ימים היעוץ המשפטי ייתן חוות דעת האם מדובר בבעיה בחקיקה או שקיימת הסמכה אפשרית משר החקלאות כפי שטוען. חוות דעת זו תובא גם לעיון ועדת הביקורת.

ליקוי 7:

לשום רשות מארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, שתקציב החזקת מערך הגינון שלה עומד על 19.8 מיליוני ש"ח, עיריית בית שמש (כ-13.5 מיליון ש"ח, בחריגה של כ-2 מיליון ש"ח מהתקציב), עיריית דימונה (570,000 ש"ח) ועיריית ירושלים (41.6 מיליוני ש"ח) - אין אפשרות לנהל מעקב מסודר אחר התקציב המיועד לנטיעה ולטיפול בעצים, מאחר שהן אינן מקצות למטרה זו תקציב ייעודי נפרד מתקציב החזקת מערך הגינון.

המלצה:

חיזוק הניהול והטיפול של היער העירוני, בדגש על עצי רחוב, בידי הרשויות המקומיות מתוך תפיסת העצים כתשתית מחייב הקצאת תקציב מובחן וברור לנושא, בפרט לאור תוכניות ממשלתיות עתידיות שתכליתן להוביל לעלייה של ממש במספר העצים במרחב הציבורי העירוני. מוצע לעיריות שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להפריד בין סעיפי התקציב המיועדים לגינון לבין סעיפי התקציב המיועדים לטיפול בעצי רחוב ולנהל תקציב נפרד ומובחן לנטיעה ולתחזוקה של עצים במרחב העירוני.

תגובת המבוקר:

עיריית ירושלים שומרת לעצמה את השיקול לדעת לחישוב התקציב העירוני וצורת מימושו.

המלצת ועדת ביקורת:

ניהול התקציב העירוני הוא פררוגטיבה של הנהלת העיר, לא ניתן לקבל את המלצת המבקר.

ועדה לענייני ביקורת

ליקוי 8:

נמצא שלאף לא אחת מהרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - יש תכנון עתידי לתחזוקת העצים במרחב הציבורי העירוני.

המלצה:

מוצע לעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לנהל תחשיב תחזוקה מעודכן וצופה פני עתיד למשאב העצים העירוני. פעילויות שוטפות, כמו טיפול בעצים ותחזוקת מלאי העצים, זקוקות למקור מימון יציב. לפיכך על הרשויות המקומיות שנבדקו לבחון מקורות מימון אפשריים לתחזוקת עצי הרחוב ולקבוע מקורות מימון והיקף מימון לפעולות השונות.

תגובת המבוקר:

עיריית ירושלים שומרת לעצמה את שיקול הדעת לחישוב התקציב העירוני וצורת מימושו.

המלצת ועדת ביקורת:

ניהול התקציב העירוני הוא פררוגטיבה של הנהלת העיר, לא ניתן לקבל את המלצת המבקר.

ליקוי 9:

הגורמים המתחזקים את עצי הרחוב במסגרת הטיפול בשאר הפריטים במרחב הציבורי אינם אנשי מקצוע המתמחים בנושא. הדבר עלול לפגוע בביצוע המיטבי של פעולות לגידול ושימור של היער העירוני, אשר לו השפעה מכרעת על איכות הטיפול בעצים, נושא המחייב מומחיות ייחודית.

המלצה:

מוצע לעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים להגדיר בעלי מקצוע הנדרשים לטיפול במשאב זה שאינם מועסקים דרך שגרה ברשות המקומית, כמו אגרונום, אילנאי וכל בעל תפקיד אחר שיכול לתרום לשיפור הטיפול בעצים.

תגובת המבוקר:

יש שני גורמים גוזמים בעירייה.

ישנה יחידת גוזמים עירונית מוסמכת, אבל עיקר הגזם נעשה במסגרת המכרז להחזקת גנים שמכיל בתוכו טיפול בעצים. במכרז זה הגוזמים מוסמכים אבל לא מומחים.

למכרז ייעודי לטיפול בעצים יש משמעותיות כלכליות משמעותיות על אחזקת הגנים. לדעתנו המקצועית גוזם מוסמך בהכשרה ופיקוח מקרוב של אגרונום עושה עבודה טובה מספיק. כרגע פועלים להגדיל את מספר האגרונומים בשירות העירייה.

המלצת ועדת ביקורת:

לקיים דיון אצל המנכ"לית ולקבל החלטות בהתאם למנגנוני העלות תועלת.

ועדה לענייני ביקורת

ליקוי 10:

נמצא כי נתוני העצים מופיעים במערכות ה-GIS בעיריות אילת, דימונה וירושלים, אך אלו נתונים חלקיים שכן לא בוצע סקר עצים מקיף אף לא באחת מהרשויות המקומיות האמורות.

המלצה:

מוצע לארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להשלים את סקרי העצים ולהעלות את הנתונים למערכות ה-GIS העירוניות. כך הן יוכלו לנהל את משאב העצים שבתחומן באופן טוב יותר.

תגובת המבוקר:

נעשה סקר חלקי שהופסק באמצע לפני כשש שנים. כרגע מתעתדים להתחיל סקר חדש.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, בתוך 6 חודשים מינהל תפעול ישלח לוועדת ביקורת עדכון סטטוס של הסקר.

ליקוי 11:

נמצא כי לעיריית אילת יש תשתית ליישומון דיגיטלי לעצי רחוב.

המלצה:

מוצע לעיריות בית שמש, דימונה וירושלים להטמיע במערכות המידע שלהן יישומון ייעודי, כפי שעושה עיריית אילת, לניהול משאב העצים שלה. יישומון זה יאפשר גמישות בטיפול בעצי הרחוב ותחזוקה הדוקה וסדורה שלהם, שכן הנתונים לגביהם יהיו זמינים כבר בעת הגעת העובדים למקום הטיפול.

תגובת המבוקר:

נעשה כבר תהליך מכרזי ליישומון אך הוא נפסל. כחלק מהסקר שיבוצע בקרוב ייבנה גם יישומון תואם.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, בתוך 6 חודשים מינהל תפעול ישלח לוועדת ביקורת עדכון על התקדמות בבניית היישומון הייעודי לטיפול בעצים.

ליקוי 12:

אין לרשויות מקומיות יעדים מדידים לכיסוי חופות העצים בהתאם לאופי של אזורים שונים בתחומן בפילוח לרחובות. קביעת יעד כלל עירוני לכיסוי חופות העצים הנדרשים אינו משקף את ההבדלים בשיעורי כיסוי חופות העצים בין חלקי העיר, הרחובות והצמתים. בהיעדר שיטה מדעית לקביעת יעדי הצללה וייעור עירוניים ולהגדרת צורכי המיפוי המדויקים הנובעים מיעדים אלה, יתקשו כל הגורמים המעורבים בקידום החלטת הממשלה 1022 להוציא לפועל באופן אפקטיבי את נטיעת עצי הצל בערי ישראל, לעקוב אחר התקדמות הפעולות בתחום זה ולהפנות משאבים למקומות שבהם הם נדרשים במיוחד.

המלצה:

מומלץ לכל הרשויות המקומיות לקבוע יעדים מדידים לכיסוי חופות עצים בהתאם לאופי האזורים בתחומן, תוך פילוח לרחובות, שכן כיסוי חופות העצים הקיים ויעד כיסוי חופות העצים הרצוי משתנים מאזור לאזור, ואף מרחוב לרחוב, בהתאם לשימושיות בהם. כך משאבי הרשות המקומית שיופנו לטיפול ותחזוקת הייעור העירוני יוקצו באופן מיטבי, מושכל ודיפרנציאלי.

ועדה לענייני ביקורת

ליקוי 13:

מיפוי כיסוי מניפת צל בתחומן של עיריות אילת וירושלים מציג את המצב העגום של ההצללה בערים האלה: מיפוי כיסוי חופות העצים בעיר אילת העלה כי קיים מחסור חמור בהצללה כמעט בכל מקטע רחוב ושטח ציבורי פתוח בעיר - בייחוד בכל הרחובות הראשיים בעיר, שמפרידים בין השכונות. בירושלים שיעור כיסוי חופות העצים הנמצאים בגבולות הסטטוטוריים של העיר, כולל חורש טבעי ויערות המקיפים שכונות בירושלים, הוא 25% בכלל העיר ו-19% בשטח הציבורי.

המלצה:

משמיפו עיריות אילת וירושלים את כיסוי הצל הכולל מבנים ועצים - מניפת הצל - מומלץ כי יאתרו את נקודות התורפה ברשת הרחובות העירונית ועל פיהן יתעדפו את פעולותיהן ויקבעו יעדי כיסוי חופות עצים ריאליים להצללה.

ליקוי 14:

ארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - מסרו כי לא מיפו את הרחובות בתחומן לפי התועלת של ההצללה להליכתיות ולפי ההיתכנות (הטכנית או התקציבית) של הצללה.

המלצה:

מומלץ לעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לבחון היתכנות לנטיעת עצים ברחובות העיר לאחר מיפוי מלא של כיסוי מניפת הצל. עוד מומלץ לבצע בחינה זו בד בבד עם מיפוי תשתיות עירוני, שבכוחו לאתר במדויק את המקומות המתאימים ביותר לנטיעת עצים חדשים כמתואר בפרק על תיאום בין תשתיות.

ליקוי 15:

מפת כיסוי הצל של עיריית ירושלים מייצרת כלי תכנוני לקבלת החלטות ליצירת תוכניות עבודה עירוניות לנטיעות עצים. כך למשל עולה מהתמונה כי ברחוב יעקב פת וברחוב הרצוג הסמוך אליו קיים מחסור בצל. למרות זאת נמצא כי עיריית ירושלים עדיין לא קבעה יעדים לכיסוי צל לאזורים שונים בעיר. העירייה ציינה כי תעשה זאת לאחר שיתקבל מיפוי מלא של כיסוי צל בעיר. נראה שהיעד שקבעה עיריית ירושלים ל-60% כיסוי צל בעיר כולה אינו רלוונטי, משום שאינו מתחשב בצרכים שבאזורים השונים.

המלצה:

מומלץ לעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לקבוע יעדי כיסוי צל לכל רחוב ושכונה בעיר ובפרט לאזורים מרכזיים בעלי פוטנציאל הליכה גבוה. כל אלה - לפי מאפייניהם הייחודיים.

תגובת המבוקר לליקויים 12-15:

במסגרת הנוהל המתהווה נקבעו יעדים ומדדים. בנוסף ישנם אזורים בהם דנים על הצללה מלאכותית. כפיילוט נבחרו רחובות בצלאל, רופין ובייט ואנחנו פתוחים לעריכת פיילוט גם בשלושה אתרים.

המלצת ועדת ביקורת לליקויים 12-15:

לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, מוסכם לבצע פיילוט במקומות שהייה של ציבור מרובה: 1. כיכר ולירו בסמוך לשוק. 2. רחבה מחוץ לשער האשפות. 3. מרחב תחנות האוטובוס בצומת רמות. בנוסף, אגף שפע יערוך בדיקת היתכנות גם לאתרים הבאים: רחבה בתורה ועבודה, רחבה בכנפי נשרים, ברחבה מחוץ לשער יפו, רחבת הדוידקה (עיבוי הצל) ורחבת תחנה מרכזית, ויעדכן את ועדת ביקורת באפשרויות ההצללה בתוך 6 חודשים.

ועדה לענייני ביקורת

ליקוי 16:

ממפוי המצב הקיים של העיר אילת עולה כי איכות ההצללה וההקלה בתנאי החום של פרגולה מעץ גבוהות בהרבה מאלו של פרגולה ממתכת. מן האמור עולה כי הצללת המרחב הציבורי באילת באמצעים מלאכותיים דורשת חשיבה מעמיקה על בחירת חומרים המתאימים לאקלים הקיצוני של העיר ולמזג אוויר מדברי.

המלצה:

מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להתאים את סוג ההצללה באזורים שהוגדרו כאיי חום בתחומה לאזור המוצלל תוך התחשבות בהרכב החומרים שמהם היא עשויה.

תגובת המבוקר:

מדיניות העירייה לתעדף הצללה באמצעות עצים. בכל מקרה מכינים מפרט חומרים אפשריים להצללה מלאכותית במקום שלא ניתן לנטוע עצים.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, עד חודש יולי הרשות לאיכות הסביבה תשלח לוועדת הביקורת עדכון על התקדמות כתיבת המפרט ומסמך המדיניות בנושא.

ליקוי 17:

בביקורת עלה כי ארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - מחזיקות במידע חלקי בלבד על מספר העצים בתחומן, מיניהם ומצבם: עיריית אילת מעריכה את מספר העצים בתחומה בכ-10,750 עצים אך טרם ביצעה סקר עצים; עיריית בית שמש מעריכה את מספר העצים בתחומה בכ-20,000, ובמועד הביקורת החלה בהתנעת סקר עצים; עיריית דימונה מעריכה את מספר העצים בתחומה בכ-18,000 אך טרם ביצעה סקר עצים; עיריית ירושלים מעריכה את מספר העצים בתחומה בכ-150,000 ומחזיקה במידע מפורט יותר בנוגע לכ-57,000 מהם.

המלצה:

מאחר שהרשויות המקומיות מופקדות על משאב העצים בתחומן ונדרשות לקבל לעיתים קרובות החלטות בהיבטים הקשורים בכך, מומלץ לרשויות מקומיות בכלל ולעיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים בפרט, להחזיק מאגר נתונים מקיף על מצאי העצים שבתחומן שיכלול מאפיינים דומים לנדרש בנוהל סקר העצים של פקיד היערות לתוכניות מפורטות. זאת במטרה לייעל את ניהול משאב העצים, לקדם את מאמצי השמירה על בריאותם ולסייע בתכנון כמותן ומיקומן של נטיות עצים עתידיות.

תגובת המבוקר:

עצים הפזורים בעיר קרואים יער עירוני. בנוסף בירושלים ישנם גם יערות אמיתיים, והם מטופלים על ידי קק"ל. יש פרויקטים לפתוח אותם לקליטת קהל רחבה יותר באמצעות פיתוח שבילים והגברת הביטחון האישי. ביער השלום קיימת בעיה של רעיית יתר וביטחון אישי. במינהל תפעול מקדמים תכנית תפעול וגננות של השטחים שלא תחת אחריות קק"ל על ידי אקולוג, ולתת לתחזוקה העירונית יותר כלים בנושא, כיום כותבים לזה המכרז.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר, בנוסף בתוך 6 חודשים הרשות לאיכות הסביבה תעדכן בנוגע לתכנית לשימור וטיפול ביער השלום.

ועדה לענייני ביקורת

ליקוי 18:

בביקורת עלה כי הרשויות המקומיות שנבדקו לא פועלות בהתאם לפרוטוקול ארצי אחיד לתחזוקת עצים במרחב הציבורי העירוני ולמעקב אחר מצבם, וכי בכל אחת מהרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - מתנהל הנושא בהתאם למיטב שיקול דעתה: עיריית אילת, בית שמש וירושלים הגדירו את מפרט התחזוקה במכרזי הגינון בעיר כאשר לעיריית בית שמש וירושלים אף יש תוכנית עבודה שבועית או חודשית בעוד שבעיריית דימונה לא נמצאה תוכנית עבודה לתחזוקה. עיריית אילת מעסיקה שישה מפקחים האחראים גם על מעקב מצב העצים; עיריית בית שמש העסיקה בעבר שני מפקחים ובמועד סיום הביקורת לא העסיקה מפקחים כלל; עיריית דימונה לא מסרה פרטים על אודות המעקב אחר מצב העצים; ועיריית ירושלים מנהלת מעקב באמצעות עובדי הפיקוח במחלקת תחזוקת גננות.

המלצה:

מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לפעול בהתאם למדריך ניהול סיכונים במשאב העצים העירוני שפרסם משרד החקלאות, ובו הנחיות לרשויות לטיפול בעצי רחוב ולמעקב אפקטיבי אחר מצבם, כדי לשמור על תשתית העצים הקיימת ולהבטיח את שגשוגם הן של עצים ותיקים והן של עצים חדשים הניטעים במרחב הציבורי העירוני.

תגובת המבוקר:

מדובר בתחזוקת עצים. קיים מכרז טוב בנושא, אך הוא לא מתוקצב ולא יצא לפועל.

המלצת ועדת ביקורת:

לקיים דיון אצל מנכ"לית העירייה בנושא תקצוב מתאים למכרז הנדרש יחד עם הצוות המקצועי.

ליקוי 19:

מהנתונים ברשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - עלה כי נושא הפניות העיקרי של תושבים בנוגע לעצים במרחב הציבורי הוא גיזום עצים מסיבות של לכלוך, הפרעה למעבר או בטיחות.

המלצה:

מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להקפיד על גיזום שוטף באזורי המגורים ובמעברים הציבוריים באופן שלא יפגע בבריאות העצים ובנופם הפוטנציאלי מחד גיסא, ויצמצם ככל האפשר את ההפרעה לתושבים מאידך גיסא.

תגובת המבוקר:

הצוות המקצועי מודע לנושא ויטפל בהתאם. חלק מהמטרדים שעליהם מתלוננים זה מפגעי עורבים, בעניין זה יש מתח בין ההפרעה לציבור לבין בריאות העצים.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר. בנוסף על הרשות ללאיכות הסביבה, האגרונום, והוטרנר העירוני לקיים דיון מקצועי בנושא הגיזום מפני עורבים ולכתוב דף הנחיות מסכם בעניין. דף ההנחיות יועבר לוועדת הביקורת בתוך 6 חודשים.

ועדה לענייני ביקורת

ליקוי 20:

בביקורת עלה כי בשלוש מארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות בית שמש, דימונה וירושלים - אחד החסמים להתפתחותם של עצים במרחב הציבורי הוא היעדרן של תשתיות השקיה מספקות, והקושי להקימן או לשקמן עקב עלויות גבוהות והתנגשות עם תשתיות קיימות בתת-הקרקע.

המלצה:

מומלץ לרשויות המקומיות לגבש תוכניות רב-שנתיות לזיהוי פערים בתשתיות השקיה ולבצע בקרה על תקינות מערכות ההשקיה הקיימות.

תגובת המבוקר:

עצים צריכים השקיה לאורך כל השנה. מדשאות וגנים מושקים, ניתן להשקות גם את העצים, אבל יש לזה עלות כספית גבוהה..

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת המבקר, בכפוף לדיון אצל המנכ"לית. בנוסף, עד חודש מרץ יעדכן מינהל תפעול את ועדת הביקורת בסטטוס השקיית העצים.

ליקוי 21:

תוכניות ההצללה שמקדמת עיריית אילת כחלק מהיערכותה להתמודדות עם שינויי האקלים כוללות נטיעה של כ-21,000 עצים עד לשנת 2045 כמתואר לעיל בתת-פרק "היערכות תקציבית עירונית לתחזוקה עתידית שוטפת של עצי רחוב". הגידול במספר העצים ידרוש הגדלה ניכרת בצריכת מים להשקיה, זאת לצד צורכי ההשקיה המוגברים של העיר כבר כיום עקב האקלים המדברי השורר בה. על רשות המים לתת דעתה לכך ולהיערך מבעוד מועד לגידול הצפוי.

המלצה:

לנוכח שינויי האקלים הצפויים בישראל, מומלץ לרשויות המקומיות בכלל ובפרט לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להביא בחשבון את מאפיין צריכת המים של עצים במסגרת השיקולים לגיבוש רשימת העצים המומלצים לנטיעה בשטחן, ולבחור עצים הדורשים השקיה מועטה ככל האפשר.

ליקוי 22:

בביקורת עלה כי על אף מאמציהן של רשויות מקומיות להשקעה במשאב העצים העירוני, תוך טיפול בקרקע ותהליכי אקלום במקרה הצורך (כפי שנעשה באילת), טיפול במחלות עצים וניטור מזיקים, נוסף על התחזוקה השוטפת והשקיה, אין בכך כדי להבטיח את התבססותם בקרקע ואת שגשוגם. כך למשל, כ-350 עד 500 עצים "נשרפו" עקב קרינת חום בעונת הקיץ של שנת 2024 בעיר אילת; עצי צפצפה קלנדית נפגעו ומתו טרם השלמת הטיפול בהם בעיר בית שמש; ובעיר ירושלים קיימים עצים בוגרים שהתפתחותם דלה.

המלצה:

מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לנטר את מצב בריאותם של כלל העצים במרחב הציבורי באופן סדור ושיטתי, כדי שיוכלו לזהות מבעוד מועד את העצים שמצבם דורש טיפול מציל או משמר. ניטור מצבם של עצים במרחב הציבורי יתאפשר ביתר קלות לאחר השלמתו של סקר עצים ברשות.

ועדה לענייני ביקורת

תגובת המבוקר לליקויים 21-22:

קיים מסמך המסכם איזה עצים כדאי לטעת, לפי המאפיינים השונים, בית גידול שורשים, עץ במדרכה, עץ במפרדה, איזה מזיקים רלוונטיים. כל עץ המגיע לנטיעה בירושלים עובר דרך בדיקה לבחון את מצבו ואיכותו ושאינו נגוע. גם אצל יזמים מתבצעת בדיקה כללית יותר של סוגי העצים לפי סיכוי מצב הנגיעות בהם.

לא קיים פיקוח ואכיפה על היזמים והקבלנים על נטיעת עצים, סוג וגודל, וזה לא תנאי לקבלת רישוי. אגף שפ"ע יודע לאפיין דרישה לקבלנים, אבל אין לו כיום את האמצעים לבצע אכיפה על מספר רב כל כך של אתרים. בפועל ללא אכיפה הדרישות לא מיושמות, ולעיתים רבות אין יכולת לתיקון רטרואקטיבית.

המלצת ועדת ביקורת לליקויים 21-22:

לקבל את המלצת המבקר.

בנוסף, מומלץ למנהל תכנון יחד עם אגף שפע לדרוש מקבלנים ויזמים תצהיר אגרונום כתנאי לאכלוס. עדכון יישלח לוועדת ביקורת בתוך 6 חודשים.

בנוסף מוצע לבחון אפשרות להסמכת מפקחי הבניה גם בתחום של עצים ואולי אף לערוך להם כרטסות הסבר והדגמה שניתן יהיה להשתמש בהם בפיקוח בשטח. עדכון יישלח לוועדת ביקורת בתוך 6 חודשים.

סיכום הדיון:

מר אלדד רבינוביץ, יו"ר הוועדה: ראשית אני רוצה להודות למבקר המדינה על הביקורת המאוד חשובה, שמח שקיימנו דיון מעמיק ומעניין.

כמובן לא פחות חשוב להודות לכל הצוות שיושב כאן. נראה שבעיריית ירושלים נעשית עבודה משמעותית ורצינית, תוך השקעה של חשיבה ופתרון בעיות.

הישיבה ננעלה.

טבלת הממצאים וההמלצות המצורפת, מהווה חלק בלתי נפרד מפרוטוקול הדיון.

בברכה,

אלדד רבינוביץ

חבר מועצת העיר ירושלים
יו"ר ועדת ביקורת

טבלת המלצות לדוח ביקורת 38

מספר סידורי	המלצת מבקר המדינה	המלצת ועדת ביקורת
1.	מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לפעול להגברת התיאום עם ספקי התשתיות הפועלים בתחומן כך שיהיה בידיהן מיפוי תשתיות ההולם ככל האפשר את התנאים בשטח.	לקבל את המלצת המבקר.
2.	מומלץ לרשויות המקומיות בכלל, ובפרט לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לבצע בעצמן ככל האפשר את גיזום העצים במרחב הציבורי בקרבת מתקני חברת החשמל, כדי לוודא את איכות הגיזום; ולהגביר את התיאום עם עובדי חברת החשמל לגבי עיתוי הגיזום ואיכותו; עוד מומלץ לרשויות המקומיות כי בעת תכנון נטיעת עצים חדשים במרחב הציבורי יתחשבו במתקני החשמל שבמרחב וירחיקו את בתי הגידול המתוכננים ממתקנים אלו ככל האפשר.	לקבל את המלצת המבקר.
3.	משרד מבקר המדינה ממליץ לעיריות אילת וירושלים להשלים את הכנתם של מסמכי המדיניות להצללת המרחב הציבורי ושל תוכניות הייעור העירוניות ולפרסמם. לעיריות בית שמש ודימונה משרד מבקר המדינה ממליץ לגבש מדיניות ברורה בנוגע להצללה ולייעור במרחב הציבורי העירוני ולפרסמה. עוד מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לשלב הליכי שיתוף ציבור בעת גיבוש מסמכי מדיניות ותכנון רשמיים לעניין הצללה.	לקבל את המלצת המבקר, בנוסף ועדת הביקורת מבקשת לקבל מהרשות לאיכות הסביבה את מסמך המדיניות לאחר חתימתו.
4.	משרד מבקר המדינה ממליץ לעיריות דימונה וירושלים לפרסם בהקדם מסמכי מדיניות עירונית שיכללו הנחיות בנוגע לעצים במגרשים פרטיים לשם שיפור המרחב הציבורי המשמש את כלל תושבי העיר.	לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, אדריכלית העיר תבצע בדיקה האם קיים נוהל עירוני כתוב המחייב את מנגנון הפיצוי ובמידה ולא תפעל לכתוב ולתקף נוהל כזה.
5.	על הרשויות המקומיות בישראל ובפרט על העיריות שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לפעול להגברת האכיפה של פקודת היערות בתחומן.	לקבל את המלצת המבקר. בתוך 6 חודשים ישלח אגף שפ"ע לוועדת הביקורת עדכון בדבר אישור התקנה והתקדמות האכיפה.
6.	מומלץ לפקיד היערות הממשלתי לקבוע, בשיתוף משרד הפנים והרשויות המקומיות, דרכים להגברת האכיפה של הוראות פקודת היערות באמצעות פקחי הרשויות המקומיות ובהסתמך על היכרותן של הרשויות המקומיות עם המתרחש בתחומן.	לקבל את המלצת המבקר. בנוסף בתוך 60 ימים היעוץ המשפטי ייתן חוות דעת האם מדובר בבעיה בחקיקה או שקיימת הסמכה אפשרית משר החקלאות כפי שטוען.

מספר סידורי	המלצת מבקר המדינה	המלצת ועדת ביקורת
		חוות דעת זו תובא גם לעיון ועדת הביקורת.
7.	חיזוק הניהול והטיפול של היער העירוני, בדגש על עצי רחוב, בידי הרשויות המקומיות מתוך תפיסת העצים כתשתית מחייב הקצאת תקציב מובחן וברור לנושא, בפרט לאור תוכניות ממשלתיות עתידיות שתכליתן להוביל לעלייה של ממש במספר העצים במרחב הציבורי העירוני. מוצע לעיריות שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להפריד בין סעיפי התקציב המיועדים לטיפול בעצי רחוב ולנהל תקציב נפרד ומובחן לנטיעה ולתחזוקה של עצים במרחב העירוני.	ניהול התקציב העירוני הוא פרוגרטיבה של הנהלת העיר, לא ניתן לקבל את המלצת המבקר.
8.	מוצע לעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לנהל תחשיב תחזוקה מעודכן וצופה פני עתיד למשאב העצים העירוני. פעילויות שוטפות, כמו טיפול בעצים ותחזוקת מלאי העצים, זקוקות למקור מימון יציב. לפיכך על הרשויות המקומיות שנבדקו לבחון מקורות מימון אפשריים לתחזוקת עצי הרחוב ולקבוע מקורות מימון והיקף מימון לפעולות השונות.	ניהול התקציב העירוני הוא פרוגרטיבה של הנהלת העיר, לא ניתן לקבל את המלצת המבקר.
9.	מוצע לעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים להגדיר בעלי מקצוע הנדרשים לטיפול במשאב זה שאינם מועסקים דרך שגרה ברשות המקומית, כמו אגרונום, אילנאי וכל בעל תפקיד אחר שיכול לתרום לשיפור הטיפול בעצים.	לקיים דיון אצל המנכ"לית ולקבל החלטות בהתאם למנגנוני העלות תועלת.
10.	מוצע לארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להשלים את סקרי העצים ולהעלות את הנתונים למערכות ה-GIS העירוניות. כך הן יוכלו לנהל את משאב העצים שבתחומן באופן טוב יותר.	לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, בתוך 6 חודשים מינהל תפעול ישלח לוועדת ביקורת עדכון סטטוס של הסקר.
11.	מוצע לעיריות בית שמש, דימונה וירושלים להטמיע במערכות המידע שלהן יישומון ייעודי, כפי שעושה עיריית אילת, לניהול משאב העצים שלה. יישומון זה יאפשר גמישות בטיפול בעצי הרחוב ותחזוקה הדוקה וסדורה שלהם, שכן הנתונים לגביהם יהיו זמינים כבר בעת הגעת העובדים למקום הטיפול.	לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, בתוך 6 חודשים מינהל תפעול ישלח לוועדת ביקורת עדכון על התקדמות בבניית היישומון הייעודי לטיפול בעצים.
12.	מומלץ לכל הרשויות המקומיות לקבוע יעדים מדידים לכיסוי חופות עצים בהתאם לאופי האזורים בתחומן, תוך פילוח לרחובות, שכן כיסוי חופות העצים הקיים ויעד כיסוי חופות העצים הרצוי משתנים מאזור לאזור, ואף מרחוב לרחוב, בהתאם לשימושיות בהם. כך משאבי הרשות המקומית שיופנו לטיפול ותחזוקת הייעור העירוני יוקצו באופן מיטבי, מושכל ודיפרנציאלי.	לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, מוסכם לבצע פיילוט במקומות שהייה של ציבור מרובה: 1. כיכר ולירי בסמוך לשוק. 2. רחבה מחוץ לשער האשפות. 3. מרחב תחנות האוטובוס בצומת רמות.
13.	משימו עיריות אילת וירושלים את כיסוי הצל הכולל מבנים ועצים - מניפת הצל - מומלץ כי יאתרו את נקודות התורפה	בנוסף, אגף שפע יערוך בדיקת היתכנות גם לאתרים

מספר סידורי	המלצת מבקר המדינה	המלצת ועדת ביקורת
	ברשת הרחובות העירונית ועל פיהן יתעדפו את פעולותיהן ויקבעו יעדי כיסוי חופות עצים ריאליים להצללה.	הבאים: רחבה בתורה ועבודה, רחבה בכנפי נשרים, ברחבה מחוץ לשער יפו, רחבת הדוידקה (עיבוי הצל) ורחבת תחנה מרכזית, ויעדכן את ועדת ביקורת באפשרויות ההצללה בתוך 6 חודשים.
14.	מומלץ לעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לבחון היתכנות לנטיעת עצים ברחובות העיר לאחר מיפוי מלא של כיסוי מניפת הצל. עוד מומלץ לבצע בחינה זו בד בבד עם מיפוי תשתיות עירוני, שבכוחו לאתר במדויק את המקומות המתאימים ביותר לנטיעת עצים חדשים כמתואר בפרק על תיאום בין תשתיות.	
15.	מומלץ לעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לקבוע יעדי כיסוי צל לכל רחוב ושכונה בעיר ובפרט לאזורים מרכזיים בעלי פוטנציאל הליכה גבוה. כל אלה - לפי מאפייניהם הייחודיים.	
16.	מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להתאים את סוג ההצללה באזורים שהוגדרו כאי חום בתחומה לאזור המוצלל תוך התחשבות בהרכב החומרים שמהם היא עשויה.	לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, עד חודש יולי הרשות לאיכות הסביבה תשלח לוועדת הביקורת עדכון על התקדמות כתיבת המפרט ומסמך המדיניות בנושא.
17.	מאחר שהרשויות המקומיות מופקדות על משאב העצים בתחומן ונדרשות לקבל לעיתים קרובות החלטות בהיבטים הקשורים בכך, מומלץ לרשויות מקומיות בכלל ולעיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים בפרט, להחזיק מאגר נתונים מקיף על מצאי העצים שבתחומן שיכלול מאפיינים דומים לנדרש בנוהל סקר העצים של פקיד היערות לתוכניות מפורטות. זאת במטרה לייעל את ניהול משאב העצים, לקדם את מאמצי השמירה על בריאותם ולסייע בתכנון כמותן ומיקומן של נטיעות עצים עתידיות.	לקבל את המלצת המבקר, בנוסף בתוך 6 חודשים הרשות לאיכות הסביבה תעדכן בנוגע לתכנית לשימור וטיפול ביער השלום.
18.	מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לפעול בהתאם למדריך ניהול סיכונים במשאב העצים העירוני שפרסם משרד החקלאות, ובו הנחיות לרשויות לטיפול בעצי רחוב ולמעקב אפקטיבי אחר מצבם, כדי לשמור על תשתית העצים הקיימת ולהבטיח את שגשוגם הן של עצים ותיקים הן של עצים חדשים הניטעים במרחב הציבורי העירוני.	לקיים דיון אצל מנכ"לית העירייה בנושא תקצוב מתאים למכרז הנדרש יחד עם הצוות המקצועי.
19.	מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להקפיד על גיוס שוטף באזורי המגורים ובמעברים הציבוריים באופן שלא יפגע בבריאות העצים ובנופם הפוטנציאלי מחד גיסא, ויצמצם ככל האפשר את ההפרעה לתושבים מאידך גיסא.	לקבל את המלצת המבקר. בנוסף על הרשות לאיכות הסביבה, האגרונום, והוועד העירוני לקיים דיון מקצועי בנושא הגיוס מפני עורבים ולכתוב דף הנחיות מסכם בעניין. דף ההנחיות יועבר לוועדת הביקורת בתוך 6 חודשים.

מספר סידורי	המלצת מבקר המדינה	המלצת ועדת ביקורת
20.	מומלץ לרשויות המקומיות לגבש תוכניות רב-שנתיות לזיהוי פערים בתשתיות השקיה ולבצע בקרה על תקינות מערכות ההשקיה הקיימות.	לקבל את המלצת המבקר, בכפוף לדיון אצל המנכ"לית. בנוסף, עד חודש מרץ יעדכן מינהל תפעול את ועדת הביקורת בסטטוס השקיית העצים.
21.	לנוכח שינויי האקלים הצפויים בישראל, מומלץ לרשויות המקומיות בכלל ובפרט לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להביא בחשבון את מאפיין צריכת המים של עצים במסגרת השיקולים לגיבוש רשימת העצים המומלצים לנטיעה בשטחן, ולבחור עצים הדורשים השקיה מועטה ככל האפשר.	לקבל את המלצת המבקר. בנוסף, מומלץ למנהל תכנון יחד עם אגף שפע לדרוש מקבלנים ויזמים תצהיר אגרונום כתנאי לאכלוס. עדכון יישלח לוועדת ביקורת בתוך 6 חודשים.
22.	מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לנטר את מצב בריאותם של כלל העצים במרחב הציבורי באופן סדור ושיטתי, כדי שיוכלו לזהות מבעוד מועד את העצים שמצבם דורש טיפול מציל או משמר. ניטור מצבם של עצים במרחב הציבורי יתאפשר ביתר קלות לאחר השלמתו של סקר עצים ברשות.	בנוסף מוצע לבחון אפשרות להסמכת מפקחי הבניה גם בתחום של עצים ואולי אף לערוך להם כרטסות הסבר והדגמה שניתן יהיה להשתמש בהם בפיקוח בשטח. עדכון יישלח לוועדת ביקורת בתוך 6 חודשים.

צוות תיקון ליקויים

ה' חשון, תשפ"ו
27 אוקטובר, 2025
סימוכין: 2025-0103-855

דו"ח משיבה מספר 20 של הצוות לתיקון ליקויים שהתקיימה ביום שני, כ"ח בתשרי תשפ"ה (20.10.2025)

השתתפו:	גב' אריאלה רג'ואן עו"ד ליאור ישראלי	מנכ"לית העירייה, יו"ר הצוות לתיקון ליקויים סמנכ"ל העירייה, וראש מינהל משאבי אנוש והמינהל העירוני
	עו"ד דני ליבמן	משנה ליועמ"ש לעירייה (מ"מ של עו"ד חיים נרגסי)
לא השתתפו:	מר שמואל זליגמן	גזבר העירייה וראש המינהל הכספי
נכחו:	גב' עופרה ברכה מר רועי עטיה גב' מירי רייס גב' עדי בן אבי גב' מאיה סטאר מר איתמר ביגל מר שאול ינצ'ק עו"ד יניב בורשטיין גב' סימה ביאזי גב' תמר שמעון	מבקרת העירייה והמורשה לטיפול בתלונות סגן מנהל אגף וממונה על פרויקטים ובקרה ושירות מנהלת הרשות לאיכות הסביבה ממונה על מערך פרויקטים פרויקטורית, מינהל תכנון אגרונום אגרונום משרד מיתר ממונה על מערך תוכניות ופרויקטים ממונה על פיתוח מערכות מידע

רשם: ישראל בלנקו, רפרנט לוועדות ולישיבות מועצה

על סדר היום:

דו"ח מבקר המדינה בנושא "הצללת המרחב הציבורי"

צוות תיקון ליקויים

طاقم لتصحيح العيوب | Team to correct defects

כיכר ספרא 1, ירושלים 9100707 | טל: 02-6295723 Tel פקס: 02-6297153 Fax:

mazkir_haeir@jerusalem.muni.il

צוות תיקון ליקויים

א. פתיחה – גב' אריאלה רג'ואן, מנכ"לית העירייה, יו"ר הצוות לתיקון ליקויים

גב' אריאלה רג'ואן, מנכ"לית העירייה ויו"ר הצוות לתיקון ליקויים פתחה את הדיון וברכה את הנוכחים.

ב. הצגת עיקרי דוח מבקר המדינה וסקירת מענה העירייה להמלצות הביקורת – עו"ד יניב בריטשטיין, משרד מיתר

עו"ד יניב בריטשטיין ציין כי הדו"ח בחן לעומק את כלל הסוגיות הנוגעות לנושא ההצללה. בדברי המבקר ניתנה התייחסות לשינויי האקלים ולאתגרים העתידיים הנובעים מהם, לרבות סוגיית ההצללה באמצעות נטיעת עצים.

עוד ציין כי הדו"ח מתייחס למגוון רחב של נושאים, ובין היתר צוין לחיוב כי עיריית ירושלים גיבשה תוכנית אב להצללה, ומיישמת פעולות המתבטאות בשטח. עם זאת, על פי תפיסת מבקר המדינה, הדו"ח מצביע גם על אתגרים הדורשים התמודדות בהם: הצורך בביזור סמכויות, גיוס אנשי מקצוע נוספים, וכן טיפול בפערי מידע והשלמת נתונים חסרים.

ג. התייחסות מקצועית

1. גב' מירי רייס, מנהלת הרשות לאיכות הסביבה

גב' מירי רייס ציינה כי הרשות מופקדת על יישום תוכנית האב להצללה, אולם האחריות בנושא זה מבוזרת בין מספר גורמים שונים בתוך העירייה. לדבריה, בעבר נערך סקר עצים בהיקף מצומצם, אשר התגלה כלקוי באיכותו. במסגרת עבודת תוכנית האב להצללה בוצע מיפוי מקיף, שממנו נגזרו היעדים להמשך הפעולה.

עוד הוסיפה כי הרשות מצויה בעיצומו של תהליך הכנת תוכנית מוסדרת בנושא עבודות תשתיות במרחב הציבורי, בשיתוף מהנדס מקצועי, לצורך הגשתה למהנדס העיר, במטרה לגבש הנחיות מסודרות לחברות התשתיות הפועלות בעיר.

2. גב' עדי בן אבי, ממונה על מערך תוכניות ופרויקטים

גב' בן-אבי ציינה כי המלצות הדו"ח התקבלו, וכי חלקן יושמו וחלקן נמצאות בשלבי יישום מתקדמים. במסגרת זו גויסו אנשי מקצוע נוספים, ובהם אגרונומים, ובימים אלה מתבצעת עבודת גיבוש מפרט חדש לסקר עצים מקיף. הופקו לקחים מן הסקר הקודם, ונלמדו תובנות באשר לנקודות שלא פעלו כראוי.

עוד הוסיפה כי בתחום תחזוקת העצים קיים הסכם מקיף הכולל התייחסות למגוון רחב של היבטים, בהם ההיבט המקצועי של גיוס העצים, ניהול מסגרת הפיתוח, וכן פעולות התחזוקה השוטפת.

צוות תיקון ליקויים

طاقم لتصحيح العيوب | Team to correct defects

כיכר ספרא 1, ירושלים 9100707 | טל: 02-6295723 Tel פקס: 02-6297153 Fax:

mazkir_haeir@jerusalem.muni.il

צוות תיקון ליקויים

ד. סיכום - גב' אריאלה רג'ואן, מנכ"לית העירייה יו"ר הצוות לתיקון ליקויים

גב' אריאלה רג'ואן הדגישה את החשיבות הרבה שהיא רואה בנושא ההצללה, הטיפול והטיפול של העצים במרחב העירוני. גב' רג'ואן ביקשה להשלים במסגרת תוכנית ההצללה את חסרי העצים בבורות הנטיעה, ולקדם את פיתוחן ושדרוגן של מערכות ההשקיה העירוניות.

כמו כן, ביקשה גב' רג'ואן לגייס את אגף האכיפה והשיטור העירוני לשיתוף פעולה בתחום הפיקוח על מצב העצים והבטחת נראותם ותקינותם במרחב הציבורי.

לבסוף, ביקשה גב' רג'ואן לקיים דיון מעקב נוסף בעוד כחודש על נושא זה, לצורך קבלת עדכון על התקדמות יישום הפעולות.

לאחר שהוצג בפני הצוות לתיקון ליקויים דוח מבקר המדינה ואת מענה העירייה להמלצות, הצוות מאשר את מענה העירייה למבקר המדינה.

חברי הצוות לתיקון ליקויים הנחו את כלל הגורמים המקצועיים לפעול ליישום הפעולות הנדרשות, ומענה למבקר המדינה בהתאם להנחיות.

גב' אריאלה רג'ואן ויתר חברי הצוות לתיקון ליקויים הדגישו את חשיבות הנושאים העולים מהדוח והודו לכל הצוותים המקצועיים על פעילותם השוטפת בתחום.

בברכה,

אריאלה רג'ואן
מנכ"לית העירייה
יו"ר הצוות לתיקון ליקויים

צוות תיקון ליקויים

طاقم لتصحيح العيوب | Team to correct defects

כיכר ספרא 1, ירושלים 9100707 | טל: 02-6295723 Tel פקס: 02-6297153 Fax:

mazkir_haeir@jerusalem.muni.il

שם הגוף המבוקר: עיריית ירושלים

אסגרת פרסום הדוח: דוחות על הביקורת בשלטון המקומי 2025

נתרת הדוח: הצללת המרחב הצבורי

אס' הדוח: 20244410

אזהרה הדוח: 46324239

מועד דיווח הגוף המבוקר:

מס'	מותרת ליקוי	הליקוי/המלצת ביקורת	תאריכי הדיווחים בצוות לתיקון ליקויים	פירוט פעולות התיקון בהתאם להחלטות הצוות	פרטי האחראי על התיקון	המועד לתיקון הליקוי	סטטוס תיקון – הליקוי תוקן/ תוקן חלקית בכוונתי לתקן/ לא בכוונתי לתקן
1	תיאום בין התפתחות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מעל הקרקע – מתקני חברת החשמל העליים	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע
2	תיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע – מתקני חברת החשמל העליים	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע	לתיאום בין תשתיות העצ המרחב הצבורי לבין תשתיות מתת-הקרקע

			מבדיקה שביצועה העירייה במסגרת מענה לזו"ח הביקורת, עולה כי יש תיאום מלא בין יחידת הוועמים לחברת חשמל. רוב הגיזום מתבצע ע"י עובד העירייה או בפקוח שלהן. העירייה תמשיך את התיאום ושיתוף הפעולה בנושא.		הסמכת גזים מומחה, וייתכן כי בשל כך עלול להיגרם נזק לעצמים בתהליך הגיזום.	כחסי לעצים במרחב הציבורי	
אין מדובר בליקוי, אלא בהמלצה בלבד	המלצה בוצעה	הרשות לאיכות הסביבה	הושלמה תכנית אב להצלתה וצפויה להיות מפורסמת בחודש ספטמבר. הכנת התכנית כללה שלב של שיתוף ציבור. מצ"ב התכנית לפני עיצוב גרפי.		המלצה - מומלץ לרשויות המקומיות בכלל, ובפרט לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לבצע בעצמן ככל האפשר את גיזום העצים במרחב הציבורי בקרבת מתקני חברת החשמל, כדי לוודא את איכות הגיזום; ולהגביר את התיאום עם עובדי חברת החשמל לגבי עיתוי הגיזום ואיכותו; עוד מומלץ לרשויות המקומיות כי בעת תכנון נטיעת עצים חדשים במרחב הציבורי יתחשבו במתקני החשמל שבמרחב וירחקו את בתי הגידול המתוכננים ממתקנים אלו ככל האפשר.	מדיניות, תכנון ויעדי הצללה ברשויות המקומיות שנבדקו	
אין מדובר בליקוי, אלא בהמלצה בלבד	המלצה בוצעה	הרשות לאיכות הסביבה	הושלמה תכנית אב להצלתה וצפויה להיות מפורסמת בחודש ספטמבר. הכנת התכנית כללה שלב של שיתוף ציבור. מצ"ב התכנית לפני עיצוב גרפי.		ליקוי - לארבע העיריות שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לא היה במועד הביקורת מסמך מדיניות להצלת המרחב הציבורי או תוכנית הצללה עירונית, אשר מציעים מסגרת אסטרטגית לפעולות הננקטות, ואשר גובשו תוך שיתוף כל בעלי העניין באופן המשלה את חסיכויים למימוש. דבר זה מאפשר מעקב אחר התקדמות העמידה ביעדים מדידים לקידום היעור העירוני.	מדיניות, תכנון ויעדי הצללה ברשויות המקומיות שנבדקו	3
אין מדובר בליקוי, אלא בהמלצה בלבד	המלצה בוצעה	הרשות לאיכות הסביבה	מסמך המדיניות של העירייה בנושא עצים והצללה (קרי תכנית אב להצללה) כולל התייחסות לנטיעת עצים במרחב הפרטי במסגרת תוכניות בניה וכן בפרויקטים קהילתיים.		ליקוי - נמצא כי מתוך ארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - רק עיריות אילת ובית שמש כללו במסמך מדיניות עירונית (או במסמך מקביל) הוראות מחייבות בנוגע מסמכי מדיניות ותכנון רשותיים לעניין הצללה.	אסדרת הרשויות המקומיות לעצם בשטחים פרטיים	4

					לנטיעת עצצים בשטחים פרטיים, ובכך תרמו לעידוד נטיעה וטיפול של עצצים במרחב הפרטי כפי שעלה מעקרונות הפעולה שאימצה החלטת הממשלה.		
					המלצה - משרד מבקר המדינה ממליץ לעיריית דימונה וירושלים לפרסם בהקדם מסמכי מדיניות עירונית שיכללו הנחיות בנוגע לעצים במרחבים פרטיים לשם שיפור המרחב הציבורי המשמש את כלל תושבי העיר.		
					ליקוי - אכיפת תנאי רישיון הכרייה, כולל ביצוע נטיעות חליפיות, מוטלת על הרשות המקומית שבתחומה הונפק רישיון הכרייה או ההעתקה, וזאת בתנאי שיש לה מפקחים סביבתיים, אשר פועלים לאכיפת הפקודה בהתאם לחוק האכיפה הסביבתית. נמצא כי עיריית אילת ודימונה שלהם אין פקיד יערות עירוני מעבירות בקשות לכרייה לפקיד היערות. בעיריית ירושלים מונתה פקיד יערות עירונית שהסמיד שר החקלאות, ולה נתונות סמכויות רישוי בלבד ואין לה סמכות מטעם השר לעסוק באכיפת הפקודה ולטענת עיריית בית שמש כריתת עצים בתחומה נעשית ברישיון.	אכיפת פקודת היערות ברשויות המקומיות שנבדקו	
אין מדובר בליקוי, אלא בהמלצה בלבד	ההמלצה בוצעה	אגף שפייע			המלצה - על הרשויות המקומיות בישראל ובפרט על היעירות שנבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לפעול להגברת האכיפה של פקודת היערות בתחומן.		5
אין ליקוי או המלצה	לא רלוונטי	אגף שפייע			ליקוי - אכיפת תנאי רישיון הכרייה, כולל ביצוע נטיעות חליפיות, מוטלת על הרשות המקומית שבתחומה הונפק רישיון הכרייה או ההעתקה, וזאת בתנאי שיש לה מפקחים סביבתיים, אשר פועלים לאכיפת הפקודה בהתאם לחוק האכיפה הסביבתית. נמצא כי עיריית אילת ודימונה שלהם אין פקיד יערות עירוני מעבירות בקשות לכרייה לפקיד היערות. בעיריית ירושלים מונתה פקיד יערות עירונית שהסמיד שר החקלאות, ולה נתונות סמכויות רישוי בלבד ואין לה סמכות מטעם השר לעסוק באכיפת הפקודה ולטענת עיריית בית שמש כריתת עצים בתחומה נעשית ברישיון.	אכיפת פקודת היערות ברשויות המקומיות שנבדקו	6

					בשיתוף משרד הפנים והרשויות המקומיות, דרכים להגברת האכיפה של הוראות פקודת היערוות באמצעות פקחי הרשויות המקומיות ובהסתמך על היכרותן של הרשויות המקומיות עם המתרחש בתחומן.		
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	לא רלוונטי	לא רלוונטי	אכן, כאמור בדו"ח תקציב מערך הגינון אינו כולל סעיף נפרד ומובחן לנטיעה. מדובר בפרקטיקה מקובלת של ניהול תקציב ולא בכדי, כך פועלים בכלל הרשויות שנבדקו.		ליקוי - לשום רשות מארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, שתקציב החזקת מערך הגינון שלה עומד על 19.8 מיליוני ש"ח, עיריית בית שמש (כ- 13.5 מיליון ש"ח, בהריגה של כ-2 מיליון ש"ח מהתקציב), עיריית דימונה (570,000 ש"ח) ועיריית ירושלים (41.6 מיליוני ש"ח) - אין אפשרות לנהל מעקב מסודר אחר התקציב המיועד לנטיעה ולטיפול בעצים, מאחר שהן אינן מקצות למטרה זו תקציב ייעודי נפרד מתקציב החזקת מערך הגינון. המלצה - חיזוק הניהול והטיפול של היער העירוני, בדגש על עצי רחוב, בידי הרשויות המקומיות מתוך תפיסת העצים כתשתית מחייב הקצאת תקציב מובחן וברור לנושא, בפרט לאור תוכניות ממשלתיות עתידיות שתכליתן להוביל לעלייה של ממש במספר העצים במרחב הציבורי העירוני. מוצע לעיריית שגבדקו - אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להפריד בין סעיפי התקציב המיועדים לגינון לבין סעיפי התקציב המיועדים לטיפול בעצי רחוב ולנהל תקציב נפרד ומובחן לנטיעה ולתחזוקה של עצים במרחב העירוני.	מיון ההצלחה ברשויות המקומיות שנבדקו - תקציב רשותי למימון נטיעת עצים במרחב הציבורי	7
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	ההמלצה בשלב ביצוע	רשות לאיכות הסביבה	תקציב אחזקת העצים מוטמע בתקציב אחזקת הגינון החדש. הרשות נערכת לסקר עצים מקיף ותכנית עבודה סדורה לטיפול בעצים.		ליקוי - נמצא שלאף לא אחת מהרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - יש תכנון עתידית לתחזוקת העצים במרחב הציבורי העירוני. המלצה - מוצע לעיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לנהל תחשיב תחזוקה מעודכן וצופה פני עתיד למשאב העצים העירוני. פעילויות שוטפות, כמו טיפול בעצים ותחזוקת מלאי העצים, זקוקות למקור מימון יציב. לפיכך על הרשויות המקומיות שנבדקו לבחון מקורות מימון אפשריים לתחזוקת עצי הרחוב ולקבוע מקורות מימון והיקף מימון לפעולות השונות.	מימון ההצלחה ברשויות המקומיות שנבדקו - הערכות תקציביות עירוניות לתחזוקה עתידית שוטפת של עצי רחוב	8

ההמלצה התקבלה	לא רלוונטי- ההמלצה התקבלה	לא רלוונטי - תוקן	ההמלצה התקבלה. הרשות גייסה 2 אגרונומים לטיפול בעצים, בחדש ספטמבר יחלו את עבודתם. אגרונום עירוני לכלל העיר, ואגרונום ייעודי לעיר העירוני.		ליקוי - הנורמים המתחזקים את עצי החרוב במסגרת הטיפול בשאר הפרטים במרחב הציבורי אינם אנשי מקצוע המתמחים בנושא. הדבר עלול לפגוע בביצוע המיטבי של פעולות לגידול ושימור של היער העירוני, אשר לו חשיפה מכרעת על איכות הטיפול בעצים, נושא המחייב מומחויות ייחודית.	תשתית ארנונית תומכת - גינה מבוזר ומגבולות כוח אדם	9
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	לא רלוונטי- ההמלצה התקבלה	אגף שפייע	במסגרת תכנית העבודה הרב שנתית לביצוע נכלל סעיף ביצוע סקר עצים בכל העיר.		ליקוי - נמצא כי נתוני העצים מופיעים במערכות ה-GIS בעירונית אילת, דימונה וירושלים, אך אלו נתונים חלקיים שכן לא בוצע סקר עצים מקיף אף לא באחת מהרשויות המקומיות האמורות. עיריית בית שמש מסרה כי במועד סיום הביקורת החלה לבצע סקר עצים ולאחריו יעלו הנתונים למערכת ה-GIS העירונית.	ליקוי - תשתית דיגיטלית תשתית - דיגיטלית תומכת ברשויות שנבדקו	10
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	לא רלוונטי- ההמלצה התקבלה	אגף שפייע	במסגרת ביצוע הסקר תוסמע אפליקציה לניהול מצאי העצים וטיפול בהם.		ליקוי - מוצע לעירונית בית שמש, דימונה וירושלים להטמיע במערכות המידע שלהן יישומון ייעודי, כפי שעושה עיריית אילת, לניהול משאב העצים שלה. יישומון זה יאפשר גמישות בטיפול בעצי החרוב ותחזוקה הדוקה וסדורה שלהם, שכן הנתונים לגביהם יהיו זמינים כבר בעת הגעת העובדים למקום הטיפול.	תשתית דיגיטלית תשתית - דיגיטלית תומכת ברשויות שנבדקו	11

איין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	לא רלוונטי- ההמלצה התקבלה	הרשות לאיכות הסביבה, אגף שפי"ע	נקבעו יעדים מדידים לכיסוי חופות עצים במדרכות העיר וכן במרחבים מועדפים להצללה בעיר (קרבה לתחנות אוטובוס, בתי ספר ומנהלים קהילתיים עתירי משתמשים).		ליקוי - אין לרשויות מקומיות יעדים מדידים לכיסוי חופות העצים בהתאם לאופי של אזורים שונים בתחומן בפילוח לרחובות. קביעת יעד כלל עירוני לכיסוי חופות העצים הנדרשים אינו משקף את ההבדלים בשיעורי כיסוי חופות העצים בין חלקי העיר, הרחובות והצמתים. בהיעדר שיטת מדידת לקביעת יעדי הצללה וייעור עירוניים ולהגדרת צורכי המיפוי המדויקים הנובעים מיעדים אלה, יתקשו כל הגורמים המעורבים בקידום החלטת הממשלה 1022 להוציא לפועל באופן אפקטיבי את נטענת עצי הצל בעיר ישראל, לעקוב אחר התקדמות הפעולות בתחום זה ולהפנות משאבים למקומות שבהם הם נדרשים במיוחד.	שיעור כיסוי חופות העצים המומלץ לרשויות שיהיו מעוניינות בכך כפי שנקבע בהחלטת הממשלה 1022 - קביעת יעד כיסוי חופות עצים ברמה המקומית	12
איין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	לא רלוונטי- ההמלצה התקבלה	אגף שפי"ע	נקבעו יעדים מדידים לכיסוי חופות עצים במדרכות העיר וכן במרחבים מועדפים להצללה בעיר (קרבה לתחנות אוטובוס, בתי ספר ומנהלים קהילתיים עתירי משתמשים).		ליקוי - מיפוי כיסוי מניפת צל בתחומן של עיריות אילת וירושלים מצג את המצב העגום של ההצללה בערים האלה: מיפוי כיסוי חופות העצים בעיר אילת העלה כי קיים מחסור חמור בהצללה כמעט בכל מקטע רחוב ושטח ציבורי פתוח בעיר - בייחוד בכל הרחובות הראשיים בעיר, שמפרידים בין השכונות. בירושלים שיעור כיסוי חופות העצים הנמצאים בגבולות הסטטוטוריים של העיר, כולל חורש טבעי ויערות המוקפים שכונות בירושלים, הוא 25% בכלל העיר ו-19% בשטח הציבורי.	מדידה, מיפוי וקביעת יעדים של הצללה ברשויות המקומיות שגבדקו - מיפוי נתוני הצללה	13

					ועל פיהן יתעדפו את פעולותיהן ויקבעו יעדי כיסוי חופות עצים ריאליים להצללה.		
			העירייה מבצעת בימים אלו את עבודת המיפוי בהתאם להמלצה. המיפוי נמצא בעבודה ויושלם עד סוף 2026.		ליקוי - ארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - מסרו כי לא מיפו את הרחובות בתחומן לפי התעלית של ההצללה להילכתיות ולפי ההיתכנות (הסכנית או התקציבית) של הצללה.	מידה, מיפוי וקביעת יעדים של הצללה ברשויות המקומיות שנבדקו - מיפוי מרחבים להצללה לפי תועלות והיתכנות	14
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	עד סוף שנת 2026	הרשות לאיכות הסביבה		נקבעו יעדים מדידים לכיסוי חופות עצים במדדיות העיר וכן במרחבים מועדפים להצללה בעיר (קרבה לתחנות אוטובוס, בתי ספר ומנהלים קהילתיים עתידי משתמשים).	המלצה - מומלץ לעיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לבחון היתכנות לנסיעת עצים ברחובות העיר לאחר מיפוי מלא של כיסוי מניפת הצל. עוד מומלץ לבצע בחינה זו בד בבד עם מיפוי תשתיות עירוני, שבכוחו לאתר במדויק את המקומות המתאימים ביותר לנסיעת עצים חדשים כמתואר בפרק על תיאום בין תשתיות.	מדירה, מיפוי וקביעת יעדים של הצללה ברשויות המקומיות שנבדקו - קביעת יעדי כיסוי צל באזורים מוגדרים	15
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	ההמלצה התקבלה	הרשות לאיכות הסביבה			המלצה - מומלץ לעיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים לקבוע יעדי כיסוי צל לכל רחוב ושכונה בעיר ובפרט לאזורים מרכזיים בעלי פוטנציאל הליכה גבוה. כל אלה - לפי מאפייניהם הייחודיים.	הצללת המרחב הציבורי באמצעי הצללה מלאכותיים	16
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	במהלך שנת 2026	הרשות לאיכות הסביבה	סקר עצים כולל צפוי לצאת לדרך 2026		ליקוי - מיפוי המצב הקיים של העיר אילת עולה כי איכות ההצללה וההקלה בתנאי החום של פרגולה מעץ גבוהות בהרבה מאלו של פרגולה ממתכת. מן האמור עולה כי הצללת המרחב הציבורי באילת באמצעים מלאכותיים דורשת חשיבה מעמיקה על בחירת חומרים		

					המותאמים לאקלים הקיצוני של העיר ולמזג אוויר מדברי. המלצה - מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להתאים את סוג ההצללה באזורים שהוגדרו כא"י חום בתחומה לאזור המוצלל תוך התחשבות בהרכב החומרים שממם היא עשויה.		
			סקר עצים כולל צפוי לצאת לדרך 2026		ליקוי - בביקורת עלה כי ארבע הרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - מחזיקות במידע חלקי בלבד על מספר העצים בתחומן, מנייהם ומצבם: עיריית אילת מעריכה את מספר העצים בתחומה כ-10,750 עצים אך טרם ביצעה סקר עצים; עיריית בית שמש מעריכה את מספר העצים בתחומה כ-20,000, ובמועד הביקורת החלה בהתנתות סקר עצים; עיריית דימונה מעריכה את מספר העצים בתחומה כ-18,000 אך טרם ביצעה סקר עצים; עיריית ירושלים מעריכה את מספר העצים בתחומה כ-57,000 ומהזיקה במידע מפורט יותר בנוגע לכ-57,000 מהם. המלצה - מאחר שהרשויות המקומיות מופקדות על משאב העצים בתחומן ונדרשות לקבל לעיתים קרובות החלטות בהיבטים הקשורים בכך, מומלץ לרשויות המקומיות בכלל ולעיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים בפרט, להחזיק מאגר נתונים מקיף על מצאי העצים שבתחומן שיכלול מאפיינים דומים לנדרש בנוהל סקר העצים של פקיד היערות לתוכניות מפורטות. זאת במטרה לייעל את ניהול משאב העצים, לקדם את מאמצי השמירה על בריאותם ולסייע בתכנון כמותן ומיקומן של נטיעות עצים עתידיות.	הטיפול בעיר העירוני ברשויות המקומיות - איסוף נתונים על עצים וניהול המצאי	
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	במהלך שנת 2026	הרשות לאיכות הסביבה			ליקוי - בביקורת עלה כי הרשויות המקומיות שנבדקו לא פועלות בהתאם לפרוטוקול ארצי אחיד לתחזוקת עצים במרחב הצבורי העירוני ולמעקב אחר מצבם, וכי בכל אחת מהרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - מתנהל הנושא בהתאם	תחזוקת עצים במרחב הצבורי העירוני ומעקב הרשויות אחר מצב העצים	18

אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	ההמלצה התקבלה	אגף התברואה	העירייה פועלת לתחזוקת עצים בהתאם להוראות משרד החקלאות ותפעל בהתאם להנחיות גורמי המקצוע וסקר העצים לבקרה. בכרונת העירייה לקיים חליד לבחירת עובד לתפקיד מנהל יער עירוני ומרגע שייכנס הוא יהיה אחראי על נושאי סיכונים ובטיחות בעצים בנוסף לאגרונום הראשי החדש.		למייב שיקול דעתה : עיריות אילת, בית שמש וירושלים הגדירו את מפרט התחזוקה במכרזי הגיוון בעיר כאשר לעיריות בית שמש וירושלים אף יש תוכנית עבודה שבונית או חודשית בעוד שבעיריית דימונה לא נמצאה תוכנית עבודה לתחזוקה. עיריית אילת מעסיקה שישה מפקחים האחראים גם על מעקב מצב העצים ; עיריית בית שמש העסיקה בעבר שני מפקחים ובמועד סיום הביקורת לא העסיקה מפקחים כלל ; עיריית דימונה לא מסרה פרטים על אודות המעקב אחר מצב העצים ; ועיריית ירושלים מנהלת מעקב באמצעות עובדי הפיקוח במחלקת תחזוקת גנות.			
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	לא רלוונטי	אגף תברואה	ההמלצה מקובלת, גיוס מבוצע באופן שוטף.		המלצה - מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - לפעול בהתאם למדריך ניהול סיכונים במשאב העצים העירוני שפרסם משרד החקלאות, ובו הנחיות לרשויות לטיפול בעצי רחוב ולמעקב אפקטיבי אחר מצבם, כדי לשמור על תשתית העצים הקיימת ולהבטיח את שגשוגם הן של עצים ותיקים הן של עצים חדשים הניטעים במרחב הציבורי העירוני.	השפעת גורמים מקומיים על התפתחות עצי רחוב - יחסם של תושבי הרשות לעצי הרחוב	19	
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	לא רלוונטי	אגף התברואה	והשקייט עצים בשנותיהם הראשונות. *מיפוי אזורים ללא עצים ושתילה לאחר שיקום מערכת ההשקיה.		ליקוי - מהתנתונים ברשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - עלה כי נושא הפניות העיקרי של תושבים בנוגע לעצים במרחב הציבורי הוא גיוס עצים מסיבות של כלכל, הפרעה למעבר או בטיחות.	המלצה - מומלץ לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריות אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להקפיד על גיוס שוטף באזורי המגורים ובמעברים הציבוריים באופן שלא יפגע בבריאות העצים ובנופם הפוטנציאלי מחד גיסא, ויצמצם ככל האפשר את ההפרעה לתושבים מאידך גיסא.	השפעת גורמים מקומיים על התפתחות עצי הרחוב	20

					מספקות, והקושי להקימו או לשקמו עקב עלויות גבוהות והתנגשות עם תשתיות קיימות בתת-הקרקע.	רחוב - תשתיות השקיה		
			ההמלצה מקובלת. קיימות רשימות עצים מומלצים לעירייה, בהתחשב האקלים בעיר.		המלצה - מומלץ לרשויות המקומיות לגבש תוכניות רב-שנתיים לזיהוי פגרים בתשתיות השקיה ולבצע בקרה על תקינות מערכות ההשקיה הקיימות.	השפעת גורמים מקומיים על התפתחות עצי רחוב - הקצאת מיי השקיה		
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	לא רלוונטי	אגף התברואה			ליקוי - תוכניות ההצלחה שמקדמות עיריית אילת בחלק מהיערכותה להתמודדות עם שינויי האקלים כוללות נטיעה של כ-21,000 עצים עד לשנת 2045 כמתואר לעיל בתת-פרק "היערכות תקציבית עירונית לתחזוקה עתידית שוטפת של עצי רחוב". הגידול במספר העצים ידרוש הגדלה ניכרת בצריכת מים להשקיה, זאת לצד צורכי ההשקיה המוגברים של העיר כבר כיום עקב האקלים המדברי השורר בה. על רשות המים לתת דעתה לכך ולהיערך מבעוד מועד לגידול הצפוי.	המלצה - לנוכח שינויי האקלים הצפויים בישראל, מומלץ לרשויות המקומיות בכלל ובפרט לרשויות המקומיות שנבדקו - עיריית אילת, בית שמש, דימונה וירושלים - להביא בחשבון את מאפיין צריכת המים של עצים במסגרת השיקולים לגיבוש רשימות העצים המומלצים לנטיעה בשטחן, ולבחור עצים חדורשים השקיה מועטה ככל האפשר.		21
אין מדובר בליקוי אלא בהמלצה בלבד	במהלך שנת 2026	חירות לאיכות הסביבה	מתוכנן סקר עצים וטיפול שוטף בכלל העצים הדורשים זאת בשנת 2026.		ליקוי - בבקורות עלה כי על אף מאמציהן של רשויות מקומיות להשקעה במשאב העצים העירוני, תוך טיפול בקרקע ותחליכי אקלים במקרה הצורך (כפי שגעשה באילת), טיפול במחלות עצים וניטור מזיקים, נוסף על התחזוקה השוטפת ווהשקיה, אין בכך כדי להבטיח את התבססותם בקרקע ואת שגשוגם. כך למשל, כ-350 עד 500 עצים "נשרפו" עקב קרינת חום בעונת הקיץ של שנת 2024 בעיר אילת; עצי אפצפה קלנדית נפגעו ומתו טרם השלמת הטיפול בהם בעיר בית שמש; ובעיר ירושלים קיימים עצים בוגרים שהתפתחותם דלה.	השפעת גורמים מקומיים על התפתחות עצי רחוב - הטיפול באילת, טיפול במחלות עצים וניטור מזיקים, נוסף על התחזוקה השוטפת ווהשקיה, אין בכך כדי להבטיח את התבססותם בקרקע ואת שגשוגם. כך למשל, כ-350 עד 500 עצים "נשרפו" עקב קרינת חום בעונת הקיץ של שנת 2024 בעיר אילת; עצי אפצפה קלנדית נפגעו ומתו טרם השלמת הטיפול בהם בעיר בית שמש; ובעיר ירושלים קיימים עצים בוגרים שהתפתחותם דלה.		22

					בראותם של כלל העצים במדרג הצבורי באופן סדור ושיטתי, כדי שיוכלו לזהות מבעוד מועד את העצים שמצבם דורש טיפול מציל או משמר. ניטור מצבם של עצים במדרג הצבורי יתאפשר ביתר קלות לאחר השלמתו של סקר עצים ברשות.		
--	--	--	--	--	---	--	--

וועדת ביקורת – תמליל

מספר הוועדה : 38

מקום ההתכנסות : אולם הנהלה 2

תאריך הוועדה : ח' בטבת תשפ"ו (28.12.2025)

מזכיר הוועדה בדיון : צבי עבו

שעת תחילת הוועדה : 10:10

שעות סיום הוועדה : 10:20

התמליל נכתב ע"י חברת גולד וורק בע"מ ולא עבר בדיקה או הגהה ע"י גורם כל שהוא בעיריית ירושלים

עיריית ירושלים וחברת גולד וורק בע"מ עושים כל שביכולתם על מנת לייצר תמליל איכותי ובעל ערך. עם זאת מודגש כי קריאה בתמליל צריכה להיעשות באופן מושכל תוך הבנה שיתכנו טעויות ו/או השמטות מסיבות אובייקטיביות שונות.

גולד וורק תמלול והקלטה

גולד-וורק ת M ג ו R ים

אלדד רבינוביץ:

אז אני מתכבד לפתוח את הדיון בוועדת ביקורת מספר שלושים ושמונה, נכון. מבקר המדינה בנושא הצללה במרחב הציבורי. הצללה זה נושא שהוא מאוד משמעותי לתושבים, לאיכות חיים, לשמחה של האנשים שיוצאים מהבית. יש בזה גם רכיב שמשפיע על בריאות הציבור. זה נכון גם לגבי שמש, גם לגבי גשם. עיקר הדיון מדבר על לגבי עצים, אבל כמו שגם מופיע בדו"ח ואנחנו נראה יש גם חלופות נוספות שרלוונטיות לפעמים. מאוד מאוד חשוב שיהיה הרבה מאוד עצים בירושלים, אנחנו ננסה לבחון את האחריות שלנו כעירייה, את הבעיות, את הפתרונות, זהו. לצורך היעילות אנחנו נעבור לפי הסעיפים שסומנו בדו"ח של הוועדה לתיקון ליקויים. אני כן אשמח לכמה מילים של, אני מניח שאתה בעצם מייצג כאן את זיוה, גם באופן כללי על ההיקף של ההצללות, כמה צריך, מה, ולפני שנצלול לפרטים כמה מילים כלליות.

רועי:

כמה מילים בכללי. בגדול במחלקת, באגף שפ"ע יושבת מחלקת פיתוח גנים ונוף, כל תוכנית שיש במרחב הציבורי עוברת את אישור המחלקה בדגשים על נטיעה של כמה שיותר עצים, גם לגבי הסוגים שיאפשרו יותר הצללה וגם מבחינת זמן הגידול שלהם לרבות כל האלמנטים שמשפיעים, אם זה מערכות השקיה, אם זה בתי גידול ואלמנטים נוספים שמשפיעים על בית גידול העץ בגידול העץ. זהו בגדול.

אלדד רבינוביץ:

בסדר גמור. אז בואו נצלול לממצאים.

מירי מאיכות הסביבה:

ברשותכם, בגלל שאני לא זומנתי, מירי וייס מזומנת. אני בגלל שאני אמורה ללוות

מירי וייס:

שמות מאוד מאוד זה. אני אשמח להעביר את ההתייחסות, כלומר שוב, אני חוזרת ואומרת, לאיכות הסביבה אין באמת סמכות בתחום ההצללה והעצים. אנחנו ניגשנו לקול קורא של משרד הגנת הסביבה לתוכנית הצללה טבעית, כלומר עצים. בוודאי שיש לזה השלכות על כל מה שאנחנו מדברים בנושא של אקלים, ריהוט, אקלים הרחובות והנושא הוא בדמנו. ולכן אנחנו מתכללים את תוכנית ההצללה, רק למעשה מרבית הביצוע הוא נמצא בשפע ויש אלמנטים של שפ"ע, יש אלמנטים של אחזקה וגינון ויש אלמנטים בוודאי, כמו שאתה ציינת, הנושא של אדריכלות, כלומר גם אדריכלית העיר היא בתיאום עם האדריכלים של שפ"ע, כלומר אין פה, אם אני יכולה בבקשה.

אלדד רבינוביץ:

רק אני לא מבין למה את אומרת שאין לך סמכות בזה.

מירי כאיכות סביבה:

כאיכות סביבה, הרשות לאיכות סביבה אנחנו לא נוטעים עצים, אנחנו לא מתכננים נטיעות, אנחנו לא עוברים על סקר עצים, אין לנו

אלדד רבינוביץ:

יש לכם אספקטים של אקלים, נכון?

מירי:

נכון, תוכנית האקלים שלנו בוודאי מדברת, אחד האפיקים זה איקלום הרחובות. אנחנו בגלל שהשליכה של העצים במרחב הציבורי זה קריטי לגבי האקלום של הרחוב, זה ממש קריטי, אז גם אם אנחנו לא מבצעים את זה ואין לנו סמכות בנושא, זה דבר שהוא מאוד חשוב לנו ולכן אנחנו נכנסנו לעניין הזה ממש בצורה מלאה.

אלדד רבינוביץ:

את תוכנית ההצללה מי עשה? כתוב כאן שיש איזשהי תוכנית, איזשהו סקר?

מירי:

אנחנו, אז אנחנו במסגרת תוכנית ההצללה אנחנו ביצענו, קודם כל אנחנו מנהלים את תוכנית ההצללה, אבל אנחנו מנהלים ברמה המתכללת, אנחנו מניעים תהליכים, אבל בסופו של דבר סמכויות כמו רישיונות כריתה, ונושאים של תכנון ופיקוח הם לא בידיים שלנו. אבל אנחנו נמצאים פה בשיחה ובשמחה. מאיה ריכזה, יש פה כל מיני אלמנטים שהיו בדיון הקודם אצל המנכ"לית והיא כתבה התייחסויות אליהם אז אני אשמח להעביר את זה, אני פשוט אשמח לחזור ל..

אלדד רבינוביץ:

אני חושב שלא רלוונטי לסיים כך את הדיון. אם אין את האדריכלית ואת לא יכולה להישאר, אני חושב שצריך לקבוע לזה מועד חדש.

מירי:

לא, יש פה את זיוה. ואיפה איפה נציג של מחלקת גננות?

אלדד רבינוביץ:

נציג של זיוה יש כאן.

מירי:

אבל צריך גם מחלקת גננות, אלדד, אלדד צריך גם מחלקת גננות פה.

אלדד רבינוביץ:

זה תחת זיוה. זה לא תחת זיוה?

רועי:

מחלקת הגננות והאחזקה של כל התוכנית והטיפול והנטיעה היא באה מהם.

מירי:

תראו, יש שלושה עמודי תווך מבחינת אחריות. זה שפי"ע שזה בתחום של התכנון וכרגע פקיד היעירות. יש את מחלקת הגינון שהיא כבר לא אצל שפי"ע שזה בביצוע, זה גם בתחזוקת הגנים וגם ובנטיעות. כלומר למשל יש פה, מדברים פה על נושא של מילוי גומות ריקות. זה תחת מחלקת הגננות. ויש את הנושא של באמת של תכנון.

אלדד רבינוביץ:

אני חושב שגם תושיה צריכים להיות כאן. גם יש להם הרבה מאוד עבודה.

מירי:

נכון, יכול להיות. נכון, בתכנון התשתיות יש המון תושיה.

אלדד רבינוביץ:

אני רוצה מישוה שהוא מעבר לאדריכלית העיר שמתעסק עם המנהל תכנון לגבי כל ההוראות שניתנות לתושבים ובהנחיות, שיש עקירת עצים, שהבן אדם מבקש בעצם היתר לעקירה של עצים שהוא... להמציא היתר

מירי:

זה לא אצל תכנון, זה לא בתכנון. זה תחת פקיד היעירות. כי אם אתה בשטח הפרטי שלך, בלי שום קשר לשום עבודה עירונית רוצה לכרות עץ אתה חייב על פי החוק להוציא רשיון כריתה.

אלדד רבינוביץ:

זה לא במסגרת החוק, זה גם יש איזה התעסקות בחוק תכנון ובנייה אני חושב אבל מציגים סקר עצים והסקר מציג

מירי:

אבל זה חוץ מחוק תכנון ובנייה.

אלדד רבינוביץ:

בסדר, אז אני חושב שאנחנו לא ניכנס לדיון כרגע כי א' האדריכלית העיר שלדעתי היא דומיננטית מאוד באירוע.

מירי:

אז הנה, עדי היא מנהלת את הנושא של הגנות.

(נכנסה עדי מנהלת הגנות)

אלדד רבינוביץ:

כן, היא מגיעה עכשיו אז אנחנו נסתדר בלי זה. ניסינו להפעיל את המזגן, לא הצלחנו.

מירי:

אז זה על קירור בגלל שהחלון פתוח. אז אלדד

אלדד רבינוביץ:

בסדר, את צריכה ללכת, יכולה ללכת

מירי:

אז אני רק, לא איכפת לי, עדי יש לך את הסיכום של מאיה? אני אעביר לך במייל ואז אם יהיה

אלדד רבינוביץ:

לא, זה לא יעזור לנו לדיון, כל עניינו של הדיון הוא שהוא דיון.

מירי:

אבל אנחנו נגיע לזה רק על הדברים שהכי משפיעים על איכות החיים...

אלדד רבינוביץ:

רפאל, אתה יכול לכבות את ההקלטה?

וועדת ביקורת – תמליל

מספר הוועדה : 38

מקום ההתכנסות : אולם הנהלה 2

תאריך הוועדה : כ"ו בטבת תשפ"ו (15.01.2026)

מזכיר הוועדה בדיון : צבי עבו

שעת תחילת הוועדה : 12:38

שעות סיום הוועדה : 13:39

התמליל נכתב ע"י חברת גולד וורק ולא עבר בדיקה או הגהה ע"י גורם כל שהוא בעיריית ירושלים

עיריית ירושלים וחברת גולד וורק עושים כל שביכולתם על מנת לייצר תמליל איכותי ובעל ערך. עם זאת מודגש כי קריאה בתמליל צריכה להיעשות באופן מושכל תוך הבנה שיתכנו טעויות ו/או השמטות מסיבות אובייקטיביות שונות.

גולד וורק תמלול והקלטה

גולד-וורק ת M ג R ים

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אפשר להתחיל? הקלטה? תודה רבה. אז רגע, אז בשביל ההקלטה, בשביל הנוחות נעשה רגע סבב שמות לפני שנפתח את הוועדה. אלדד רבינוביץ' יושב הראש.

צבי עבו:

צבי עבו, מזכיר הוועדה.

זיוה נוקראי:

זיוה, מנהלת אגף שפ"ע.

מאיה סתיו:

מאיה סתיו, איכות סביבה.

שרה בנימין:

שרה בנימין מינהל ביקורת.

עו"ד מירי ויס:

עורכת דין מירי ויס. ... היועמ"ש.

עו"ד דני ליבמן:

דני ליבמן, משנה ליועץ המשפטי.

שאול ינצ'ק:

שאול ינצ'ק אגרונום.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני מתכבד לפתוח את הדיון בוועדת ביקורת מספר 38, דוח מבקר המדינה בנושא הצללה במרחב הציבורי, זה דיון שני בנושא. דיון קודם נאלצנו לנעול לפני גמרו. אני אחזור על דברים שאמרתי, הצללה זה דבר מאוד-מאוד משמעותי לתושבים, לאיכות החיים, לשמחה, ל.. יש בו גם רכיב שמשפיע על בריאות הציבור. זה נכון גם לגבי שמש, גם לגבי גשם, וגם כמובן לגבי קיום של עצים במרחב הציבורי. עיקר הדיון באמת מדבר על עצים וחשוב לנו שבאמת יהיו הרבה עצים בירושלים. כמו שמופיע בדוח, כמו שנדבר בהמשך, זה אולי לא הפתרון היחיד, ואולי לא פתרון שמתאים לכל מקום. אנחנו ננסה לבחון בוועדה את האחריות שלנו כעירייה, את הפתרונות האפשריים, על מנת, לצורך היעילות אנחנו נעבור לפי הסעיפים שרוכזו פה על ידי מזכירות העיר, בדוח של תיקוני ליקויים.

שרה בנימין:

זה מוקרן על מסך או שיש נייר..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה נייר שיש לי ואני אקריא, אין לנו את זה על מסך. עכשיו אולי גם, אולי זיוה, תפתחי בכמה מילים ולפני שאנחנו מתחילים?

זיוה נוקראי:

שמה?

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא יודע, תמונת מצב כללי, משהו, מה שהיה מה שהשתנה באופן כללי לפני שניכנס לפרטים. את לא חייבת.

זיוה נוקראי:

רק להגיד שנעשים, במסגרת התוכנית הזאת, הרבה צעדים, גם לנושא של שימור עצים קיימים וגם לנושא של שתילת עצים חדשים, מרמה של תשתיות, שזה אומר, איפה שותלים, מה בית הגידול, איזה עץ שותלים, כדי שאנחנו בטווח הארוך נקבל ממנו את האפקט של ההצללה, למרות שזה עניין של זמן... וברמה של העצים הקיימים, איך אנחנו משמרים את העצים הקיימים. טיפול, כל הנושא של טיפול בעצים, תחזוקה של העצים, השקיה של העצים, כל הדברים האלה זה נושאים שהם כאילו משולבים שניהם בנושא של טיפול בעצים במרחב הציבורי. וגם, זה לא בתוכנית.. שמת את זה.. וגם כל הנושא של שימור עצים וכל הנושא של התפתחות העיר... שאנחנו עשינו צעדים יחד עם מהנדס העיר, איכות הסביבה, שפ"ע, בעצם צעדים כלפי אותם גורמים שלא שומרים על העצים בתהליך של פיתוח ועבודה. וכבר התחלנו להפעיל את הצעדים האלה. לאחרונה אני הוצאתי צו הפסקת עבודה באמצעות הפיקוח על הבנייה, על יזם שבעצם פגע בעצים,

שרה בנימין:

הרג עצים.

זיוה נוקראי:

הרג עצים.. ברחוב הרכבת 22. הנה, אני.. מרוב שהנושא הזה אצלי על השולחן. ואני חייבת להגיד שבכל שיתופי הפעולה שלנו, של כל הגורמים, עד שאנחנו לא מקבלים את הסנקציות לפי ההליך סנקציות שנקבע בתוך התהליך הזה, אנחנו לא מחזירים לו את ההיתר עבודה. אני חושבת שההחלטה של הדבר הזה והאדוות של הדבר הזה,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ברור.

זיוה נוקראי:

כלפי יזמים אחרים שבעל הבית השתגע, לצורך העניין, הם מאוד-מאוד חשובים, כי יודעים שעכשיו העירייה, גם הפיקוח על הבנייה, גם מהנדס העיר, גם שפי"ע, גם איכות הסביבה, לא מתכוונים לוותר בנושא הזה שעצים שמוגדרים לשימור בתוך תהליכי פיתוח והתחדשות, זאת הכוונה שלנו.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מצוין.

שרה בנימין:

מצוין. איך קיבלת את המידע על היזם הספציפי הזה שנתת דוגמה? מאיפה התקבל המידע?

מאיה סתיו:

זה התחיל מפנייה של תושב,

זיוה נוקראי:

נכון.

מאיה סתיו:

שהעביר את זה לאגרונום ואז האגרונום..

זיוה נוקראי:

לא, העביר את זה אלינו, שלחנו פקח, העברנו את זה הלאה.

שרה בנימין:

אה, אוקיי.

זיוה נוקראי:

לא, בסדר, יש לנו פקח סביבתי, הפקח הסביבתי יצא, ואז ברגע שאנחנו, הוא צילם את הדברים שלחנו את האגרונום שיעשה כי גם זה היה בסמוך לסערה, אז רצינו לראות מה אנחנו עושים כדי, גם אם פגעו בעצים, שלא ייפגעו לנו אנשים. אז, בסערה הקודמת, לא של השבוע השבוע, ואז הבנו את כל התהליך, וביחד עם, באמת מהנדס העיר והחברה של פיקוח על הבנייה, הם שיתפו פעולה מיידית והוצאנו את הצו הפסקת עבודה שם.

שרה בנימין:

טוב.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

רגע. אני מבין שלא לכולם יש בעצם את הדוח של הוועדה לתיקון ליקויים, נכון?

זיוה נוקראי:

זה בזימון היה.

עו"ד מירי ויס:

מה שנשלח בזימון.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה היה בזימון.

מאיה סתיו:

זה קיים בזימון.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן. אז אתם יכולים להסתכל. אתה, גם יש לך את זה? סתם שיהיה לנו יותר קל, לא נצטרך להקריא הכל פשוט. זהו, אז אנחנו נתחיל בליקוי הראשון, בנושא של תיאום בין התפתחות העץ במרחב הציבורי לבין תשתיות בתת-הקרקע. אז דובר על זה שיש קושי לטעת עצים בגלל ... תשתיות בתת-הקרקע. עכשיו, אני מניח שלעשות העתקה של תשתיות זה אירוע כבד,

זיוה נוקראי:

אבל עם הפנים עתידה אנחנו... לעתיד, אנחנו כן מתייחסים לזה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

.. רגע ... אני ארשום את התגובה. אז כן נשמח באמת לשמוע על העבודה מול תושי"ה, מול מינהל התכנון, להגדרה בפרויקטים העתידיים, איך אנחנו בעצם דואגים שיהיה את השטח שבו אפשר, אפשר לטעת את העצים, לא במסעה כמובן, אלא באזורים..

זיוה נוקראי:

הבעיה היא יותר במדרכות, באותן מדרכות שיש בהן תשתיות, בעצם אתה לא יכול לייצר בתי גידול, כי זה, העומק שלהם, לא מאפשר את זה. ואז אנחנו בכל התוכניות, ב.. עוד פעם אני אומרת, בתמיכתו של מהנדס העיר, אנחנו מביאים את זה לפתחו על מנת לבחון את האלטרנטיבה של עלות מול תועלת של העתקת התשתיות מהמדרכה לכביש. זה בפרויקטים העתידיים. זה עניין של כסף

ותקציב, אבל הוא.. לפחות אנחנו בוחנים את האפשרות ... בשביל לראות האם לעשות את זה או לא לעשות את זה, וכהנחיה אנחנו מנחים את כולם כדי כן לשמור. אני חייבת להגיד רגע במאמר מוסגר, הטלפון שהיה לי קודם זה לגבי סתם, נושא של חדרי טראפו, שגם כן רוצים לשים אותם בשטחים הציבוריים ואני מתעקשת על זה שזה יהיה תת-קרקעי, על מנת שזה כמה שפחות חשוף וכמה שפחות ייקח לי שטחים ציבוריים. נכון שזה גם יש לזה איזה בליטה, אבל זה לא כמו לשים באמצע שצ"פ דבר כזה גדול.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן.

זיוה נוקראי:

אז הדברים האלה זה דברים שאחר כך הולכים בוכים למהנדס העיר והוא אומר, רגע, זה המדיניות העירונית ואנחנו עושים אותה. אז גם פה, ברמה של מדיניות עירונית. להגיד לך שתמיד נצליח לעשות את זה? קשה לי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יש מניעה לעשות את התשתיות מתחת למסעה?

זיוה נוקראי:

לא. זה עניין של כסף וגם עניין שברמת האחזקה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

בפרויקטים עתידיים.

זיוה נוקראי:

אני אגיד לך. ברמת אחזקה שאני באה היום לתקן איזושהי תשתית, אז אני סוגרת את המדרכה, אנשים אז עוברים למדרכה מהצד השני.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. לא כמו שזה אירוע יותר..

זיוה נוקראי:

כשאני סוגרת נתיב בכביש זה אירוע אחר, ברמת השירות, ולכן אתה צריך לבחון את זה עלות מול תועלת. זאת אומרת, אם יש לי מקום עם ארבעה נתיבים, וסגרתי נתיב אחד, אז הצלחתי, אבל אם זה נתיב אחד ונתיב אחד,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי.

זיוה נוקראי:

וסגרתי נתיב אחד בשביל לטפל, ואם כל התשתיות יימצאו מתחת, זה אירוע שצריך לחשוב עליו,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי.

זיוה נוקראי:

ברמת שירות עירוני, בסדר? וכאן יכולים להיות התנגשות של ערכים בין השירות העירוני, לבין העצים, לבין התשתיות, לבין העלויות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי.

זיוה נוקראי:

אבל לכן זה בא לפתחו של מהנדס העיר.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יש לכם איזשהו מתווה שבעצם מתי אומרים ככה ומתי אומרים ככה?

זיוה נוקראי:

לא. אני, אמרתי, יש כל מיני..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כל מקרה לגופו.

מאיה סתיו:

אני כן אשמח לענות על זה..

זיוה נוקראי:

יש ארבעה שיקולים כאן לפחות.

מאיה סתיו:

אבל אני אגיד שבמסגרת תוכנית ההצללה וייעור עירוני אנחנו בעצם התחלנו תהליך..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

שאת אחראית על התוכנית, נכון?

מאיה סתיו:

אני אחראית על התוכנית, אבל בוא נגיד שלאיכות סביבה, אנחנו, כאילו היינו אחראים בכתבת התוכנית, אבל הביצוע הוא בהמון אגפים אחרים שהם לא אצלנו. אז אני צריכה להגיד על תושי"ה כי אין פה נציג. אז עם תושי"ה אנחנו עשינו שתי עבודות. כל, דבר ראשון, הם יוצאים לתהליך של מיפוי תשתיות באמצעות רדאר בכל העיר, כאשר כיוונו אותם.. ביקשנו, הם יצאו למכרז, הם בחרו חברה ואנחנו מכוונים שהמיפויים הראשוניים ייעשו במה שנקרא, אזורים שזיהנו כאזורים מועדפים להצללה, שזה אזורים שיש בהם הרבה מאוד תנועה של הולכי רגל, עם דגש על קשישים וילדים, בתי ספר, תחנות אוטובוס..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

תני לי דוגמה לכמה מקומות מרכזיים כאלה.

מאיה סתיו:

אז יש לנו מיפוי של 120 תחנות אוטובוס עם מעל אלף משתמשים ביום, ועוד..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מצומת רמות וכל מיני מקומות כאלה.

מאיה סתיו:

המון מקומות ברחבי העיר. בתי ספר עם מעל 300 תלמידים, מינהלים קהילתיים, מסגדים, בתי כנסת. כל המקומות שאנחנו יודעים שאנשים..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

רחוב יפו?

מאיה סתיו:

סליחה?

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

רחוב יפו.

מאיה סתיו:

רחוב יפו, ברור.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן.

מאיה סתיו:

ותחנות רק"ל, כמובן. זה כל המקומות שזיהינו כמרחבים מועדפים להצללה, וסימנו אותם ברדיוס של 150 מטר מסביבם, כמרחב ההליכה של אנשים, אנשים שלוקחים תחב"צ זה בעצם הולכי רגל, לפני כן. אז המיפוי תת-קרקע שיעשו, שיעשו בתושי"ה לתשתיות יהיה קודם כל במרחבים האלה שהוגדרו. דבר שני שעשינו זה ביחד עם אופירה משפ"ע. עשינו, עבדנו על מתווה הסכמות מול חברות התשתית, לאיך מניחים תשתית בירושלים, איך שותלים עצים בירושלים, ככה שכל אחד מקבל את כבודו במקומו מונח, אנחנו צריכים מים, חשמל ותקשורת, אבל אנחנו גם צריכים עצים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

עובדים על שכבות, להעמיק קצת את התשתיות כדי שאפשר יהיה לשים את העצים.

מאיה סתיו:

לא.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא?

מאיה סתיו:

לא. זה בעייתי,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

...

מאיה סתיו:

אבל היום, רוב התשתיות, התשתיות החדשות ששמים, כן שמים במסעה, גם אם שמים את זה צמוד למדרכה, שמים את זה במסעה. הבעיה שלנו הרבה פעמים זה ברחובות שעוברים שדרוג, ואז התשתיות בהם הרבה פעמים באמצע המדרכה. בכל מקרה, המסמך הזה שכרגע עבר כבר את אישור הגורמים העירוניים, שפ"ע, מהנדס העיר, תושי"ה וכרגע הוא נמצא במשא ומתן מול חברות התשתית, הם כבר עברו את כל חברות התקשורת, עכשיו הם מול הגיחון שזה הבעיה הגדולה, כי עצים, שורשי עצים מאוד אוהבים תשתיות מים. אז אנחנו שבועיים לפני סוף משא ומתן ואנחנו מקווים שבסוף יהיה לנו דוח שהוא לא שימושי רק לנושא העצים, הוא בכלל, איך שמים תשתיות

בירושלים, כי כיום כל חברת תשתית מה שבא לה היא עושה ו... אז שני הדברים האלה קורים במקביל ביחד עם תושייה ו...

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מצוין. אז בעצם כחלק מתוכנית האב להצללה, יהיה גם הנחיה, יהיה הנחיה ברורה ואת כל השיקולים של התשתיות,

מאיה סתיו:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מצויין, יפה מאוד. זה דיון פתוח, זאת אומרת אם יש למישהו משהו להוסיף בדיון, אז כמובן זה. הנושא השני, תיאום בין התפתחות העץ במרחב הציבורי ... תשתיות מעל הקרקע, מתקני חברת החשמל העיליים. אני אין לי כל כך מה לדון בדבר הזה, אם יש למישהו מה לומר אני אשמח לשמוע.

זיוה נוקראי:

כן, זה מה שאמרתי קודם, זה החדרי טראפו.

מאיה סתיו:

כן.

זיוה נוקראי:

יש ממש מדיניות שלנו בנושא הזה. ואנחנו עירבנו גם את חברת החשמל בתוך התהליך הזה, והנה, הדיון עכשיו שאמרתי לכם... יש דיברו בטלפון שרצו לעשות את זה עילי ולקחת חצי שצ"פ, גם לפגוע בשצ"פ וגם לפגוע ב... ולא הסמכנו וזה ירד למהנדס העיר והוא אמר להם, לא, אתם תחזירו את זה למקום המקורי של זה, איפה שאושר לכם.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מעל חדרי הטראפו אי אפשר לעשות נטיעות, כמובן, אי אפשר לעשות...

זיוה נוקראי:

ברור שלא.

מאיה סתיו:

לא.

זיוה נוקראי:

גם ברדיוס שלו. יש לזה סטנדרטים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יש לזה קרינה, לא? לדבר הזה.

מאיה סתיו:

יש הרבה בעיות..

זיוה נוקראי:

יש הרבה בעיות, אבל קודם כל, אנחנו לא רוצים שזה יהיה מעל פני הקרקע.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה בנראות.

זיוה נוקראי:

כן. אני יכולה להגיד לך..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה לא שזה שטח שימושי.

זיוה נוקראי:

בגבעת המטוס הביאו לי תוכנית, זה שכונה חדשה. הביאו לי תוכנית עם 12 חדרי טראפו עיליים, ואמרתי להם, לא חותמת. אמרו לי, מה זה? מהנדס העיר חותם ואת לא חותמת.. זה הגיע עד ראש העיר. ראש העיר אמר לי, מה? אמרתי לו, תקשיב, לא נשאר לי שצ"פים בשכונה. אנשים יבואו אליך, מה, איפה נשלח את האנשים? 2,500 יחידות דיור, גם ככה אין מספיק שצ"פים, אז גם על השצ"פים שקיימים לעשות את זה? הוא אמר לי, מה האלטרנטיבה? אמרתי תת-קרקע. אמרו זה יעלה לנו כסף, אמר שיעלה לכם כסף, תעשו את זה תת-קרקעי ובאמת הצלחנו, לא עם כל תאוותנו בידינו אבל הצלחנו בחלק מהמקרים להוריד את זה, אבל זה ברמת מדיניות היום.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

וזה הופך להיות שטח שימושי? כי אני מבין שאי אפשר להתקרב.. אי אפשר לעלות עליו, אי אפשר לעשות שם מתקנים או משהו.

זיוה נוקראי:

ממש לא. מה פתאום, מה פתאום, מה פתאום.

מאיה סתיו:

לא, לא, לא.

זיוה נוקראי:

מה פתאום.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז זה רק מצד הנראות. זה לא מוסיף עוד שטח לשצ"פים, זה רק שזה פחות בולט בעין.

זיוה נוקראי:

לא. זה גם פחות בולט בעין וזה גם כל החלק העליון שלו לא נמצא בחשיפה, כל החלק של מה שיש לך שבעצם מייצר את החשמל.. זה לא.. זה באמת לא בחשיפה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה מוריד את ההילה של הקרינה, כאילו?

זיוה נוקראי:

בטח.

מאיה סתיו:

אני רק אגיד שקראתי את הסעיף והם מתייחסים פה לנושא של גיזומים של עצים, תשתיות חברת חשמל שהם..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

תודה רבה.

מאיה סתיו:

מתייחסים לתשתיות לכבלים העל-קרקעיים, על נושא של גיזום. יש פה תשובה מטעם העירייה שיש תיאום בין ה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

בסדר גמור. רגע, לגבי ליקוי 3, זה לגבי המדיניות. אני מבין שעוד שבועיים בעצם אתם אמורים לסיים את המסמך?

מאיה סתיו:

כן. אנחנו מקווים שנגיע להסכמה מול חברת הגיחון וחברת חשמל, לנושא של איך מניחים תשתיות תת-קרקע, ככה שישאר גם מקום לעצים וגם מקום לתשתיות..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז תשלחו לנו את המסמך כש... לוועדה, את המסמך כשהוא זה?

מאיה סתיו:

בסדר גמור.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כשהוא מוכן.

מאיה סתיו:

טוב.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לגבי 4. לגבי 4 זה נושא של תכנון. אז זה שאלה באמת לאדריכלית העיר. מה? אני מבין שיש בעצם התייחסות בכל תוכנית, לנושא של העתקת עצים. יש איזושהי מדיניות לגבי נטיעה של עצים? לגבי הגדלה של נפתח עצים?

בר ויס:

כן. אז קודם כל לא בכל תוכנית יש העתקת עצים. זה תלוי, לא את כל העצים אפשר להעתיק, אבל זה יותר זיוה יודעת להגיד, שאנחנו תמיד דורשים, יש מנגנון, זיוה לימדה אותנו, יש מנגנון פיצוי, או פיצוי כספי..

זיוה נוקראי:

שזה כרגע בהולד בגלל משרד הפנים אבל..

בר ויס:

או פיצוי נופי שהוא צריך לטעת עצים במקום. זה נכון שלא תמיד הוא יכול לטעת את העצים בתוך הפרויקט שממנו נגרעו העצים. זאת אומרת, לפעמים..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

... בתכסית של הבנייה גם.

בר ויס:

הגלל, כן, בגלל הרבה דברים. ואז הוא כאילו מחזיר לנו את הדבר הזה במאזן עירוני, ועל כן יש לזה משמעות..

זיוה נוקראי:

כי אתה צריך, אתה, המחויבות שלך זה לשמור על הערך הנופי של העיר.

דוברת:

של העיר כמכלול.

זיוה נוקראי:

אם הערך הנופי 100, אתה צריך לשמור על 100.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן. אבל..

בר ויס:

אבל לנו בעולם התכנון, פחות חשוב, כאילו, אנחנו פחות מסתכלים על זה כמותית כמאזן. אני מסתכלת על זה גם שכונתית, כאילו, רחוב מסוים שאני גורעת ממנו עצים מסוימים, אני, עכשיו יש לי בעיה של הצללה. אני צריכה להחזיר לרחוב הזה את ההצללה שנגרעה ממנו. ציר רק"ל-קינג ג'ורג', אירוע, נכרתו עצים, יהיו עצים במקום, בחלק לא יהיו עצים במקום.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ייקח הרבה שנים לעצים.

בר ויס:

נכון, הרבה שנים עד שהעצים. אז לכן אנחנו היום.. אני.. היום אני שנה בעירייה אבל אני מרגישה שהיום אנחנו הרבה יותר..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

וזה..

בר ויס:

מבינים את המשמעות...

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

היא מדברת על החזרה לאיזון. אני שאלתי האם יש גם התייחסות להגדלה? זאת אומרת, אם יש שטח שעכשיו יש שם תוכנית בנייה, ולא היה בו עצים, יש הרבה סיבות.

בר ויס:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אנחנו דורשים שיהיה..

בר ויס:

אנחנו.. אדריכל העיר תמיד דורש להוסיף, תמיד, בוודאי. בוודאי, ואנחנו דורשים לציבורים.. זה כן, זה בוודאי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

האם זה במסגרת מדיניות כתובה קיימת? יש איזשהו נוהל בנושא הזה?

בר ויס:

כן, כן, כן, נוהל.. כן. יש לנו, תחת אדריכלית העיר יש צוות שעובד על המרחב הציבורי... ארגוני, מורדוך והצוות שלה שעובדות על המרחב הציבורי, ואני משערת שזה כתוב אצלנו בהנחיות המרחביות ובתדריכים, אבל לצורך העניין זאת המדיניות הברורה שלנו, אנחנו תמיד מבקשים נטיעות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אפשר אז לבדוק אם באמת זה יהיה גם בכתובים?

בר ויס:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ולענות לנו? מצוין.

בר ויס:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

תודה רבה. הליקוי החמישי זה לגבי האכיפה. אני מבין שיש כאן איזושהי בעיה של הסמכה מהשר, זיוה, נכון?

זיוה נוקראי:

למה? מה זאת אומרת?

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לאכיפה ש..

עו"ד מירי ויס:

פקיד היערות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן.

עו"ד מירי ויס:

פקיד היערות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

שיש לך בעיה, כך היה כתוב כאן בתגובה, שאין לך הסמכה מהשר לאכיפה.

זיוה נוקראי:

באמת? יש לי דווקא. כל שנה אני מקבלת ממשד.. משר החקלאות..

עו"ד מירי ויס:

לא, כי הייתה באמת איזושהי..

זיוה נוקראי:

לא, יש לי, למה? אני לא יודעת מי אמר את זה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא יודע, זה מה שכתוב, אני לא..

זיוה נוקראי:

אתה רוצה שאני אשלח לך את ההסמכה האחרונה?

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני אשמח, כן.

זיוה נוקראי:

אני אשלח לך. עוד מעט זה מתחלף, אבל בסדר.

שרה בנימין:

אבל יש לה בסמכויות, הליקוי הוא שיש לה סמכויות רישוי בלבד, אין לה סמכות לעסוק באכיפת הפקודה.

עדי בל אבי:

באכיפה, יש בעיה.

שרה בנימין:

באכיפה.

עדי בל אבי:

נו?

זיוה נוקראי:

אה, עם האכיפה, רגע..

שרה בנימין:

זה הליקוי.

זיוה נוקראי:

החלק של האכיפה זה רק החלק של הגבייה של הערך החליפי. זה החלק הבעייתי שכרגע זה נמצא כתקנה ועל שולחן משרד הפנים, וב-03.02 לכנס ששלחת אותי אליו, אז אומרים שיביאו את הבשורה שזה נחתם ואושר.

דוברת:

איזה יופי, וואו.

שרה בנימין:

שמה?

זיוה נוקראי:

שזה נחתם ואושר.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

תסבירי גם לי, אני לא הייתי בכל הדיון הקודם. ביניכם.

זיוה נוקראי:

לא. אז יש, יש מה שנקרא, כשכורתים עצים ב-100, שותלים עצים ב-80, נשאר 20, צריך להחזיר את זה לעיר בחזרה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אוקיי.

זיוה נוקראי:

אז פעם היה אפשר לקבל עבור זה את הערך לפי המחשבון של משרד החקלאות של העצים, ואתה יכולת להשקיע את זה בעיר בחזרה בעצים, בית גידול של עצים, סקר עצים, שתילת עצים, השקיה וכיוצא בזה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אוקיי.

זיוה נוקראי:

התקנה הזאת לא אושרה במשרד הפנים, ולקח שנתיים שזה .. אז עצרו את זה, ולקח שנתיים שזה יאושר במשרד הפנים, ויש איזושהי בשורה שב-03.02 זה אמור להיחתם.

עו"ד מירי ויס:

ואז יוכלו עוד פעם לקחת את הכסף?

זיוה נוקראי:

כן.

עו"ד מירי ויס:

ולשתמש בזה,

זיוה נוקראי:

בדיוק.

עו"ד מירי ויס:

שהעירייה תשתמש וזה לא על הקבלן להחזיר את זה,

זיוה נוקראי:

נכון.

עו"ד מירי ויס:

לאלתר את הפתרון.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אבל אין בעיה ש.. אין לך בעיית סמכות של אכיפה כנגד כורתים?

זיוה נוקראי:

מה זה בעיה של סמכות של..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה מה שהיה כתוב בדוח, שאם את מזהה, גם אם יש לך מידע על מישהו שכרת עץ שלא כדון, אין לך את היכולת לתת..

זיוה נוקראי:

זה לא סמכות של פקיד היערות..

עו"ד מירי ויס:

אולי תקריא את זה?

זיוה נוקראי:

זה הפקחים, זה לא סמכות של פקיד היערות.

מאיה סתיו:

זה סעיף קצת מבלבל.

שאול ינצ'ק:

בסוף...

שרה בנימין:

זה הליקוי אבל זיוה.

זיוה נוקראי:

אבל זה לא ליקוי אצלנו, זה הסמכות של פקיד היעירות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

.. בלבד.. אין לה סמכות ... באכיפת...

זיוה נוקראי:

זה לא ליקוי אצלנו, זה לא קשור אלינו.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

.. זה לא ליקוי..

שרה בנימין:

את אומרת.. זה לא בידינו לתקן את הליקוי? מה את אומרת, זיוה?

עדי בל אבי:

כן.

שרה בנימין:

שזה לא בידינו לתקן את הליקוי?

עדי בל אבי:

כן, סמכויות פקיד היעירות לא נקבעות בעיריית ירושלים.

זיוה נוקראי:

כן, זה הסמכויות.

עו"ד מירי ויס:

לא, לא, צריך לעשות סוג של מערך, יחד עם אמיר אולי, מערך אכיפה אקטיבי, יחד עם הגורמים הרלוונטיים, יחד עם אגף התביעה העירוני...

מאיה סתיו:

אבל עשינו את זה..

זיוה נוקראי:

אבל עשינו את זה.

מאיה סתיו:

עשינו את זה אבל באמצעות..

עו"ד מירי ויס:

את מה?

מאיה סתיו:

בעצם באמצעות מהנדס העיר, זאת אומרת,

זיוה נוקראי:

נכון.

מאיה סתיו:

עשינו מנגנון קצת עוקף.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

.. משתמשים בסעיף שהוא בעצם לא ייעודי לזה? אם אני מבין נכון.

דוברת:

מה המנגנון?

מאיה סתיו:

אני לא לגמרי מבינה את הסעיף, אני רק אגיד שנכון לעכשיו, אושר מתווה סנקציות מול מהנדס העיר שבעצם אומר שבאתרי בנייה שפוגעים בעצים לשימור, שזה שונה מ.. כריתת עצים שאושרו..

עו"ד מירי ויס:

... הפסקת עבודה?

מאיה סתיו:

שאושרו לכריתה, פוגעים בעצים לשימור, אז אזי, אנחנו לוקחים על עצמנו ביחד עם הפיקוח על הבנייה, את האפשרות של להוציא צו הפסקת עבודה,

זיוה נוקראי:

וקנסות.

מאיה סתיו:

לקנוס ולהביא קבלנים לשימוע ולהכניס קבלנים לרשימות שחורות. אני לא יודעת מה המנגנון שהם מדברים עליו פה שמתקיים.

זיוה נוקראי:

לא, אבל אם מישהו כרת עץ ולא היה לו רישיון,

שאול ינצ'ק:

לא היזם.

זיוה נוקראי:

למי יש סמכות לפעול מולו? אז כל מה ש.. אבל מה שעשינו עד עכשיו העברנו את זה לנרגסי..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן. אז זה...

זיוה נוקראי:

נרגסי היה מטפל בזה.

עו"ד מירי ויס:

נרגסי לא בדיוק היה, היה מטפל אבל אני, לצורך העניין, אגף התביעה העירוני..

דוברת:

יש לנו כמה מקרים כאלה ו..

עו"ד מירי ויס:

אתם רואים, אתם מבינים...

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני מבין שיש כאן, אני מבין שיש תקנה ספציפית שאפשר ל... ואין הסמכה..

עו"ד מירי ויס:

בעבר נעשו כל מיני ניסיונות כן לאכוף, אני, בואו ניקח חמש-שש שנים אחורה. הקושי היה בעיקר בראיות. צריך ממש ראיה חד-משמעית כדי לראות מי כרת, מתי כרת, איפה כרת.

מאיה סתיו:

זאת הבעיה בהגשת כתב אישום?

עו"ד מירי ויס:

הייתה בעיה מאוד.. כן, כי בנקיטת הליך אכיפה.

מאיה סתיו:

כי קשה להביא ראיות.

עו"ד מירי ויס:

היה קושי מאוד גדול..

עדי בל אבי:

אבל אני יכולה להגיד לך מירי, שיש לנו מלפני שבועיים, דווקא פה לידינו במרכז העיר, בעל עסק שתפסנו אותו על חם,

עו"ד מירי ויס:

מעולה.

עדי בל אבי:

כורת את העץ. הפיקוח נתן לו קנס על השחתת רכוש ציבורי, פתחנו תלונה במשטרה וזה..

עו"ד מירי ויס:

מעולה.

עו"ד דני ליבמן:

לא, המשטרה לא..

עדי בל אבי:

עומד בעינו. משטרה כי זה על פלילי..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ואם היה לנו את..

עו"ד דני ליבמן:

כריתת עץ המשטרה לא תעשה שום דבר.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אם היה לנו את הסעיף אם תהיה לנו הסמכה בסעיף הייעודי, היינו יכולים לתת לו אולי קנס הרבה יותר משמעותי, היינו יכולים אולי לקחת אותו..

עו"ד מירי ויס:

אנחנו בעד הגשת כתב אישום.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מצוין, זה לא סותר כמובן.

עו"ד מירי ויס:

זה הערבות... שגם דני דיבר על זה. והיה ניסיון כזה גם לפני כמה שנים, אבל שוב, היו כמה מקרים, אפילו הגיעו אליי לשולחני עוד, כשהייתי בתביעה והיה קושי ראייתי מאוד-מאוד גדול בשביל להביא את זה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן, זה ברור.

עו"ד מירי ויס:

לגיבוש של כתב אישום.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אני יכול לבקש שתעשו את הבדיקה, מה הסעיף הנכון, ואם אין לנו את ההסמכה הזאת אז לגבש פנייה של זיוה אולי דרך המנכ"לית, ל.. בעצם לשר, שייתן את ההסמכה?

זיוה נוקראי:

איזה הסמכה? זה לחוקק חוק.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא. אני אומר, מה שכתוב בדוח, זה שיש את החוק אבל אין את ההסמכה.

עו"ד מירי ויס:

נכון. יש סמכות רישוי, אין סמכות אכיפה.

עו"ד דני ליבמן:

רישוי ולא אכיפה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

היא לא קיבלה את ההסמכה מהשר.

זיוה נוקראי:

לא, אבל אתה לא מקבל, אתה לא יכול.. אני לא מכירה מישהו שמקבל..

עו"ד מירי ויס:

זה לא הסמכה של..

זיוה נוקראי:

כי הסמכות..

עו"ד מירי ויס:

יש חקיקה, צריך הליך חקיקתי, לפי מה שאנחנו מבינים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לפי מה ש.. אז זה לא היה נראה ככה מהדוח. הדוח היה נראה שזה, שקיים סעיף..

עו"ד מירי ויס:

לפי מה שרשום פה, תראו, אם יש פקחים סביבתיים לפי חוק אכיפה סביבתית, דני, לכאורה, אנחנו יכולים אולי להיעזר בהם, לצורך הקמת סוג של מערך אכיפה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

את מסתכלת גם על 6? כי..

עו"ד מירי ויס:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ב-6.. את קראת את 5.

עו"ד מירי ויס:

אני קוראת את 5.

עו"ד דני ליבמן:

השאלה היא מה..

עו"ד מירי ויס:

אבל זו הזיקה... אשר פועלים לאכיפת הסביבה בהתאם לחוק אכיפה סביבתית.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

בסוף כתוב,

עו"ד מירי ויס:

יכול להיות שזה המתווה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

עיריית ירושלים מינתה פקיד יערות, שהסמך שר החקלאות ל... רישוי בלבד. אין לה סמכויות מטעם השר לעסוק באכיפת הפקודה.

עו"ד דני ליבמן:

לא ברור הדבר הזה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז..

שרה בנימין:

לשר יש סמכויות לתת גם..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ככה אני, ככה עולה מהדוח.

שרה בנימין:

הסמכת אכיפה? כי ..

עו"ד דני ליבמן:

אין דבר כזה.

שרה בנימין:

כך זה משתמע.

עו"ד דני ליבמן:

אולי אכיפה הוא מתכוון לא באכיפה פלילית..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אכיפה של פקודת היערות. הרי יש לזה, יש סעיפים פליליים..

עו"ד דני ליבמן:

נכון אבל זה לא פקיד.. פקיד היערות..

עו"ד מירי ויס:

אבל הם אומרים שניתן לו רק סמכות רישוי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ולא ניתן סמכויות מהשר, משהו שאפשר לתת סמכות מהשר, ככה גם עולה מהדוח. עכשיו, יכול להיות שמי שכתב את הדוח, לא הבין את המאטרייה עד הסוף, נתקלנו בדברים כאלה.

עו"ד מירי ויס:

זה גם יכול להיות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אם אפשר.. אני אשמח..

עו"ד מירי ויס:

אנחנו נבדוק את זה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זהו, אני מבקש מכם לעשות את הבדיקה, תודה רבה. טוב, בסעיף 7, מאוד-מאוד מוזר כי מה שהם מבקשים.. שאנחנו, הם רוצים לכתוב לנו את צורת התקציב שלנו, הם לא יכתבו את זה, עם כל הכבוד למבקר המדינה, אנחנו נעשה כמו שאנחנו מבינים בצורה מקצועית שלנו, אני לא יכול לקבל את ההמלצה, וזה נכון גם לגבי 8. לגבי ליקוי 9, אז יש כאן בעצם איזושהי בעיה של הסמכה של גוזמים. שהגוזמים שלנו הם בעצם גוזמים לא מוסמכים, זה דיברנו על זה קצת בפגישת הכנה.

זיוה נוקראי:

זה עדי..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יש .. אם תוכלי להגיד.

עדי בל אבי:

קודם כל יש לנו, הנושא של הגיזום מתחלק לשניים. יש לנו יחידת גוזמים עירונית, עובדי עירייה שהם גוזמים מוסמכים, והם עברו את כל ההסמכות הייעודיות. זה לגבי היחידה העירונית. מעבר לזה, יש מכרז שהוא מכרז להחזקת הכלים, שמכיל בתוכו גם את הטיפול בעצים. מה שמבקשים בדוח זה שיהיה מכרז ייעודי לטיפול בעצים, אנחנו עובדים על זה, יש לזה משמעויות כלכליות עבור העיר, מאוד-מאוד משמעותיות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

וזה ייקר בעצם את אחזקת הגנים בצורה משמעותית.

עדי בל אבי:

מאוד-מאוד. בעשרות מיליונים. ובעבודה, בתוכניות 2026, גם מול ראש העיר, גם לגבי הכנת מכרז ייעודי לטיפול בעצים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אי אפשר להכניס את זה כסעיף במכרז הכללי של.. ?

עדי בל אבי:

במכרז הקיים, הקושי הוא בלהביא גוזמים. במכרז הקיים ביקשו גוזם שהוא גוזם מוסמך וזה, והם בעצם בדוח מבקשים גוזם מומחה. זה הסמכה שונה. גוזם מוסמך מקבל הסמכה מחברות שעושות את ההסמכה לעבודה בגובה ולטיפול בעצים, וזה לא הסמכה של משרד החקלאות. העלויות של אנשים כאלה, ברגע שכן אדם מקבל הסמכה ממשרד החקלאות אז הערך היומי שלו והתשלום עבור השירות שלו..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מבחינה מקצועית, את חושבת שבאמת, צריך שיהיה מומחה..

עדי בל אבי:

מבחינה מקצועית..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ולא מספיק שיהיה מוסמך?

עדי בל אבי:

אנחנו עושים מספר תהליכים במקביל. אנחנו מגדילים א' את כמות האגרונומים ביחידה שעושים פיקוח על הגיזום, כדי לוודא ש..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

גם גוזם מוסמך, עם הדרכה טובה של אגרונום,

עדי בל אבי:

בדיוק,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יכול לעשות עבודה טובה.

עדי בל אבי:

בדיוק. זה, אז אנחנו עושים שני דברים. אחד - מגדילים את כמות האגרונומים בעיר כדי לוודא שהפיקוח על הגוזמים המוסמכים יהיה הדוק יותר, יהיה צמוד יותר, יקבלו הכוונה מדויקת יותר. אנחנו עושים הכשרות גם למפקחים שלנו, ממש, אחת לרבעון, הכשרות עם ישראל גלאון כדי שיעברו הכשרה איך באמת עושים פיקוח צמוד יותר ומוודאים שלא תהיה פגיעה בעצים בזמן הגיזום. זה בצד אחד, על כל הנושא של הפיקוח והבקרה. ומהצד השני אנחנו בודקים גם לצאת להתקשרות ייעודית רק לטיפול בעצים. כמובן יש לזה עלויות ונצטרך לראות איך הם יתקצבו.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז ההמלצה היא לעשות דיון... לעשות שיקולי עלות תועלת ושיקבלו את ההחלטות המקצועיות שלהם. לגבי, נעבור לגבי סקר עצים. אז סקר עצים הוא חלק מהדוח שלך של הצללה?

מאיה סתיו:

אהמ.. סקר עצים זה משהו שסימנו בתור מטרה בתוכנית הצללה. אולי עדי תענה על זה.

עדי בל אבי:

אנחנו, בחודשים האחרונים בהליך של בחינה של כל סקרי העצים. היה סקר שהתבצע לפני שנתיים על 50 אלף עצים. הסקר, הייתה איתו איזושהי בעיה טכנית ובנתונים שהועלו ל-GIS, הם לא תואמים את המצב בשטח, ואנחנו כרגע מנסים לאתר דרך לעשות סקר שהוא טכנולוגי יותר.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

שלחתם את החומר הגולמי של הסקר בעצם..

עדי בל אבי:

יש את החומר הגולמי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

והוא לא מועיל?

מאיה סתיו:

עדי, זה סקר מלפני שש שנים.

עדי בל אבי:

שש שנים, סליחה.

מאיה סתיו:

הוא לא כל כך טוב..

עדי:

הוא לא טוב.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי.

עדי בל אבי:

הוא לא טוב והוא גם הופסק באמצע, בגלל זה מופו רק 50 אלף עצים ולא כל העצים בעיר. אנחנו כרגע קיבלנו אישור מהמנכ"י לזאת לפיילוט של עשרת אלפים עצים, שהסקר יהיה באמצעות טכנולוגיה של לייזר, שזה רכבים עם מצלמות שבעצם סורקים את העצים, מעלים את זה למערכת ממוחשבת. מקווים שבחודשים הקרובים זה יבוצע. ואם זה יניב פירות, אנחנו נצא לסקר על כל...

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז תוכלי לתת לי איזה עדכון נגיד עוד חצי שנה, אם באמת, מה קרה ומה הצפי? תודה רבה. לגבי האפליקציה, התשתית הדיגיטלית לדיווח וכולי. יש לשפ"ע אפליקציה, נכון?

עדי בל אבי:

לא.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אין לשפ"ע אפליקציה?

עדי בל אבי:

של מה?

עו"ד דני ליבמן:

אפליקציה של מה?

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

של אנשים.. לא יודע, אתם מתחזקים גנים. אין לכם דרך להעביר מי שמטעמכם, כל המפקחים מטעמכם וכולי?

עדי בל אבי:

לא.

מאיה סתיו:

זה מה ש... הסקר אמור לתת...

מאיה סתיו:

בסקר לא, אבל שנייה, זה שני דברים שונים. גם את הפן הדיגיטלי של הניהול.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אוקיי.

עדי בל אבי:

בסקר שאנחנו יוצאים אליו לפיילוט, אנחנו מקבלים מהחברה שמבצעת את הסקר, גם אפליקציה לניהול העצים, למעקב, ליצירת תוכניות עבודה. אנחנו אמורים לקבל את זה ביחד עם הסקר, אבל זה אפליקציה לעצים. חוץ מזה אנחנו עובדים ביחד עם מטה המיחשוב לעשות תהליך התקשרות עם חברה שתייצר לנו אפליקציה לניהול כללי של כל שטחי הגינון ו..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. יש צפי לדבר הזה?

עדי בל אבי:

לא. היה, נטרפו כל הקלפים, הם עשו איזשהו הליך. הלשכה המשפטית פסלה להם את ההליך למטה המיחשוב. כרגע מתחילים אותו מחדש.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז גם על זה תיתני את הדיווח ביחד. בסדר? תודה רבה. אז ליקויים 12 עד 15 זה מתעסקים בכל מיני מדדים. יש בעצם, כל המדדים, אתם התעסקתם במסגרת הנוהל, אני מניח, נכון? להגדרה של..

מאיה סתיו:

נקבעו יעדים ומדדים. הם מופיעים בתוכנית, הם אושרו, הם שופרו על ידי ראש העיר והם אושרו. וגם ענינו על זה שנקבעו יעדים מדדים, לכיסוי חופות עצים במדרכות העיר, וכן במרחבים מועדפים להצללה בעיר. כמו שתיארתי מקודם, קרבה לתחנות אוטובוס, בתי ספר, מינהלים קהילתיים וכו'.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני מאוד..

מאיה סתיו:

זה דווקא משהו שהוא..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני מאוד הפריע לי הוועדה כלל עירונית, כי זה ברור לי שבמסעה לא צריך הצללה,

מאיה סתיו:

אנחנו...

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ונראה לי שהם לקחו כבר את כל שטח העיר וזה משהו מאוד מוזר.

מאיה סתיו:

לא, לא, במיפוי הצללה שעשינו בכלים טכנולוגיים, הצליחו להפריד בין הצללה במדרכות, להצללה במסעה, אה, הצללה במסעה הרבה פחות מעניינת אותי, אני הרבה פחות רוצה להשקיע בה. זה כן מוריד את אי החום העירוני, זאת אומרת כשאתה מצל אספלט הוא פחות כולא בתוכו חום, אבל מנגד, אם אני רוצה לרכז משאבים, אני מרכזת את זה גם ספציפית ב.. יש לנו מד... יעדים מסוימים למדרכות בכל העיר, וגם יש לנו, יש לנו יעדים מסוימים למרחבים מועדפים להצללה, שזה 15 אחוז מהמדרכות בעיר בפועל. אז גם הפרדנו את זה ואת זה. צריך לומר, יש שכונות בעיר שאין בהם מדרכות, אבל יש בהם מרחבים מועדפים להצללה, אז אנחנו נפעל לפי ה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני אגיד לך, דווקא בנקודה הזאת, זה נקודה שאני חושב מעוררת הרבה עניין גם בצד השני. קיבלתי, סתם, אספתי פניות שקיבלתי לאורך הזה, רציתי, אני אשמח לשאול אותך לגביהן, אם יש איזשהו פתרון, אולי גם נקבל דיווח, זאת אומרת דיברו איתי על כיכר ולירו שליד השוק. יש שם את הפרח הזה שלא באמת עוזר לשום דבר.

מאיה סתיו:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

שם יש, יש איזשהו צפי להצלחה משמעותית?

מאיה סתיו:

בגלל שזו תחנת רק"ל, זה מרחב מועדף להצלחה. מנגד, בגלל שזה מקום כבר בנוי, אני, אנחנו בעצם האזורי התערבות שאנחנו מכוונים אליהם עכשיו, זה אזורים שנמצאים עכשיו באיזשהו פיתוח או בסמוך לאיזשהו פיתוח. צריכה לבוא קריאה עירונית שגם נותנת תקצוב, כי לבוא למרחב שהוא כבר סגור לגמרי ולהחליט לנטוע שם עצים, זה לא..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני לא בטוח שעצים זה פתרון טוב שם, יכול להיות שעם הצללה אחרת.

מאיה סתיו:

אז לא עצים. אז אני אגיד שיש, אנחנו עושים במקביל גם, בדיוק התחלנו פגישות על זה, על פיילוט של הצללה מלאכותית, זה לא כזה, זה כן..

עדי בל אבי:

לשים פרגולות..

מירי ושרה בנימין:

מה זה?

מאיה סתיו:

זה פרגולות, יש כל מיני סוגים, יש כל מיני עיצובים, אבל גם הצללה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

..

מאיה סתיו:

גם הצללה עורקית, זאת אומרת, יש רחובות שלא ניתן לנטוע בהם עצים מכל מיני סיבות ואנחנו נרצה, אבל הם מאוד-מאוד שימושיים. וגם הצללה של מוקדים. מקום שדיברו עליו הרבה זמן זה כיכר ספרא שכאילו..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן.

מאיה סתיו:

אבל כיכר צריכה גם, כאילו, יש כיכרות שצריכות לשמש ככיכר ואי אפשר לכסות אותם, אבל כן אנחנו נחפש פתרונות. זה טוב שאתה אומר נקודות שהתושבים פנו לגביהם. אם יש לך עוד..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז כן, יש לי, עשיתי..

מאיה סתיו:

כרגע מיפינו שלושה מוקדים שהם, שאנחנו רוצים לעשות בהם פיילוטס, כאשר הנקודה העיקרית פה היא, או שתי נקודות, זה אסתטיות, זאת אומרת צריך שהצללות מלאכותיות, עצים זה יפה, הצללות מלאכותיות זה לא תמיד יפה, אז גם אנחנו נחפש עיצובים שהם, שאדריכלית העיר והצוות שלה מרוצים מהם וששפ"ע מרוצים מהם, וגם הנושא התחזוקתי, אנחנו לא רוצים משהו ש..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ברור.

מאיה סתיו:

נראה אחרי שנתיים על הפנים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז איפה הפיילוטס, רצית לעשות? איפה שלושת...

מאיה סתיו:

כרגע סימנו את, כולם עורקיים, כרגע סימנו את רחוב בצלאל, זה רחוב צר עם ערך היסטורי, עם חזיתות היסטוריות. אז אנחנו בשאלה לגבי איך עושים את זה בצורה טובה. רחוב רופין חלק ממנו לא שתול בכלל בגלל תשתיות תת-קרקע, ורחוב בית, שזה בעצם החלק בין תחנות האוטובוסים לבין מכללת עזריאלי, שלא שתלו שם עצים גם בגלל תשתיות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן.

מאיה סתיו:

ואנחנו מחפשים פתרונות. חלקם ישלבו צמחייה אבל צמחייה שלא דורשת בית גידול משמעותי, נגיד כמו לעשות פרגולה ולצידה לשתול איזשהו מטפס, שיטפס וגם ייתן נוף ירוק, אבל לא דורש הרבה מקום בתת-קרקע, בקיצור זה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

שלושת המקומות שזה, באמת זה כבישים אבל דווקא ..

מאיה סתיו:

זה מקומות עורקיים אבל כל המקומות האלה, זה מקומות, חוץ מרופין, אבל שני המקומות האחרים זה מקומות שעם המון הולכי רגל.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

נכון, אבל דווקא אני מקבל פניות על מקומות של שהייה.

מאיה סתיו:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

עכשיו אני אגיד לך מה המקומות. אני קיבלתי על כיכר ולירו, קיבלתי על שער האשפות, הרבה מאוד פניות, יש שם המון-המון תיירים וגם המון תושבים והרבה אנשים, ובגשם זה בלתי נסבל וזה חבל, וגם בשמש זה בלתי נסבל.

מאיה סתיו:

וזה מקום היסטורי הכי..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מקום היסטורי, צריך באמת..

מאיה סתיו:

אחד, כאילו, הכי רגישים, אדריכל העיר...

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

.. לקבל מענה מאוד משמעותי מאדריכל העיר, אבל אי אפשר להשאיר אותו ככה. פעם עוד היה שם כמה עצי דקל שעשו משהו וגם אותם הורידו בשיפוץ האחרון וזה, זה אירוע מאוד משמעותי.

מאיה סתיו:

נכון. אז אנחנו גם אחרי שבחרנו את שלושת הצירים העורקיים, אנחנו נבחר עוד שלוש אתרים. אני אכתוב לי את מה שאמרת על שלושת.. אמרת שער האשפות..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אני אגיד לך מה זה. יש כיכר ולירו, שער האשפות.. יש דוידקה, רחבה של התחנה המרכזית, שמה שבין הרכבת..

מאיה סתיו:

הדוידקה דווקא מוצל יפה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הדוידקה..

עו"ד מירי ויס:

.. יש שם עבודות של רכבת ישראל.

עדי בל אבי:

יש שם עבודות של רכבת ישראל, רכבת..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יש שם כמה עצים באמצע, אין שם, יש שם שטח עצום שהוא ללא הצללה, הדוידקה, כי באמת זה גם שטח גדול. אז יכול להיות שבאמת אם יהיה שם שטח גם וגם, איזשהו, יכול להיות שזה יהיה פחות קריטי.

מאיה סתיו:

צריך לומר שגם עושים עכשיו עבודה ספציפית על יפו, שיש שם הרבה מאוד עצים שהוסרו בשנים האחרונות מכל מיני סיבות, ועושים עבודה על נטיעה מחודשת..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אולי באמת זה משהו שהוא מטופל במסגרת אחרת. האזור של שער יפו גם, כל הרחבה שם של ממילא, ממילא שער יפו יש שם המון תיירים, המון קבוצות, המון הליכה. יש רחבה שפנו אליי

ברחוב תורה ועבודה, גם רחבה גדולה, בכנפי נשרים, בצומת רמות שסמוך לתחנת אוטובוס, עם זה אמרת בעצם בהתחלה שזה גם קיבל מענה מצד המקום שהוא שייך לתחבורה ציבורית.

מאיה סתיו:

שנייה, אני כתבתי תוך כדי אז פספסתי את המשפט האחרון שלך, סליחה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

שהמקום האחרון של זה זה צומת רמות, סמוך לתחנת אוטובוס. זה אמרת שזה מקבל מענה ב..

מאיה סתיו:

אנחנו, זה אמור לקבל מענה אבל אני אכתוב לי בכל זאת, כי צומת רמות אני שומעת על זה. היו שם עצים, חורש, כאילו, פשוט עצים טבעיים שהיו שם,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן.

מאיה סתיו:

וכן הצלו על התחנות אוטובוס..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כנראה בגלל פיתוח או כל מיני..

מאיה סתיו:

בגלל הפיתוח הורידו גם אותם ו..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן.

מאיה סתיו:

כן.

שרה בנימין:

אולי אפשר להיעזר גם במידע שיש ב-CRM, תלונות תושבים על הצללה.. זה לא..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא ... תושבים..

מאיה סתיו:

אני לא יודעת אם..

שרה בנימין:

מה?

מאיה סתיו:

אני לא יודעת, אם כן אז אני ממש אשמח.

שרה בנימין:

יכול להיות שיש מידע.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני מניח שתושבים לא מתקשרים על הצללה, אבל אני לא.. זה לא משהו שאנשים חושבים להתקשר עליו, לא מבינים שזה איזשהו סוג של חיים..

מאיה סתיו:

לא מבינים שזה זכות שלהם שיהיה להם נעים ב..

שרה בנימין:

מעניין.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

רציתי לשאול אותך, יש עצים שהם יותר רלוונטיים, גם במקומות שהם עמוסי תשתיות, שבאמת הצורך שלהם בקרקע הוא קטן יותר?

עו"ד דני ליבמן:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ואפשר לנסות להכווין את הנטיעה דווקא לעצים כאלה, כדי שזה או..

מאיה סתיו:

עושים את זה כבר, שפ"ע עושים את זה כבר.

שאל ינצ'ק:

זה משהו שהוא נלקח בחשבון... אחד הפקטורים הראשונים שנלקחים בחשבון.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. וגם מבחינת המהירות גדילה של העץ והחופה שלו?

שאל ינצ'ק:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זאת אומרת אתם עושים עבודה כזאת יחד, בנושא של ההצללה.

שאל ינצ'ק:

יותר האגף תכנון עושים את זה.

מאיה סתיו:

תכנון של שפ"ע, אופירה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ואתה נתת להם מסמך כתוב על המלצות?

שאל ינצ'ק:

לא.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אני יכול לבקש ממך שתכין איזה מסמך כתוב? זה, לדעתי זה יסייע.

מאיה סתיו:

יש את המסמך הכתוב של ישראל שהוא עשה שנייה לפני שנכנסת, והיה להם גם מסמך לפני כן, ויש גם את המסמך של אדריכל העיר, שהם עבדו עליו לפני כן ויש..

שאל ינצ'ק:

כן, יש להם את כל המידע.

מאיה סתיו:

יש המלצות, יש רשימת עצים, יש רשימת עצים איפה מתאימה. בפועל מה שאנחנו רואים, נגיד האתרים שאנחנו דיברנו עליהם, שזה רופין ו..

עו"ד מירי ויס:

בית.

מאיה סתיו:

זה מקומות שבנו אותם לא מזמן, אחד כביש 16, אחד השדרוג של רופין. זה מקומות שבנו אותם לא מזמן ובגלל עומס תשתיות, או שלא שמו עצים, או ש.. זה תמיד תופס אותם ברגע האחרון, נכון? עצים זה כאילו הדבר האחרון והם רוצים כבר לסיים עבודה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אתה ... בסוף. אחרי שסיימת לעבוד, אתה מבקש עץ.

מאיה סתיו:

וברחוב בית הם שמו, הם היו אמורים לשים כליל חורש, זה עץ יחסית קטן עם בית שורשים יחסית קטן, והם בסוף, בסוף הגענו ויש ברושים ובגלל שזה תוכנית של נתיבי ישראל, אז לא הייתה סמכות, לא משנה, אבל, בקיצור אנחנו מנסים לתקן את האירוע, אבל בגדול, כן יש רשימות של עצים ויש הכוונה ויש כוונה וגם הרשימה של עצים הקיימת, היא נגזרת מהרבה מאוד חוץ מהאיכות האדריכלית שלהם, גם איך הם מתפקדים במרחב, כמה הם קשים לתחזוקה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אתה יודע להגיד שהרשימות האלה הן נכונות ומעודכנות וכולי?

שאול ינצ'ק:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

או שאתה רוצה לעשות עבודה לבדוק את זה?

שאול ינצ'ק:

כן, כן. לא, לא, הן נכונות, אני מכיר אותן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מצוין, בסדר גמור. אז התחלנו לדבר באמת על הצללות מלאכותיות, אז גם אני עובר רגע ל-16, סליחה שאני עושה את זה ככה, פשוט בסוף זה צריך לצאת בפרוטוקול לפי הזה... יש איזושהי בעצם הגדרה של חומרים, של גובה, של קוטר, של הצללה מלאכותית?

מאיה סתיו:

זה בדיוק מה שאנחנו עובדים עליו עכשיו. בעצם מה שהפיילוט שאנחנו עושים בשלושת הרחובות האלה ועוד שנבחר עוד שלושה מוקדים שיש בהם הרבה קהל, המטרה היא שבמפרט של אדריכל העיר, בכל מקום שאי אפשר לשים עצים, אומרים מה כן. זאת אומרת, יהיו פרטים אדריכליים שמקובלים על אדריכל העיר, שאנחנו יודעים איך הם מתפקדים במרחב מבחינת תחזוקה, ושכל מקום שאנחנו רואים שאין עצים אנחנו כן יכולים..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן. אז אתם כותבים את המפרט.

מאיה סתיו:

זה משהו, אנחנו ממש בהתחלה, אני מאמינה שזה ייקח לא פחות מחצי שנה האירוע הזה, אבל זאת המטרה, כי כרגע אנחנו ב... כן עצים/לא עצים, ואז המרחב, לא משנה כמה הוא שימושי להולכי רגל, הוא נשאר ערום. אז, אבל זה בעבודה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אני יכול לבקש עדכון עוד חצי שנה?

מאיה סתיו:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

תודה רבה. ואת אמרת, הצגת את זה קצת בינארי, כן עצים/לא עצים, לפעמים אולי יש מקום שאפשר לטעת עצים, אבל תהיה אפקטיביות גדולה יותר להצללה מלאכותית.

מאיה סתיו:

אהמ... אני, זה, יש.. יש עמדה של אדריכל הקודם, ואדריכלית העיר הנוכחית, שבעצם הערך של עצים במרחב הציבורי,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הוא מעבר להצללה.

מאיה סתיו:

הוא מעבר להצללה וגם אנחנו ראינו את זה בתוכנית הצללה של אילת, שהפרגולות שם, מה שמדהים בתוכנית הצללה של אילת, יש להם, דווקא להם יש לא מעט פרגולות כאלה במרחב הציבורי, שכאילו מחליפות עצים. צריך לומר שאילת זה מקום שהרבה יותר קשה לגדל בו עצים. והם מראים שהפרגולות האלה הם ממתכת, הם מתחממות והם מחממות את מי שעומד תחתיהם.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

נכון. הם לא... מקררת..

מאיה סתיו:

זאת אומרת, ומנגד מתכת זה, מתכת אל-חלד זה הדבר הכי נוח לנו לעבוד איתו לעומת עץ וחומרים אחרים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יש היום הרבה פולימרים והרבה כל מיני דמויי עץ וחיקויים..

מאיה סתיו:

כן, אבל יש, לכל.. אז מה שאני באה לומר זה שאנחנו קודם ניתן מעמד לעצים, כי חוץ מלעשות צל הם מקררים, הם פולטים לחות, באקלים הירושלמי זה מקרר את מי שעומד תחתיו. יש לזה הרבה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. בסדר, זה מדיניות עירונית וזה מקובל.

מאיה סתיו:

יש לזה הרבה ערכים אחרים שאנחנו תמיד נעדיף עצים ועצים..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אם נעשתה חשיבה ויש מדיניות עירונית זה בסדר גמור. וליקוי 17 על היערות. יש יער השלום, הוא.. יש איתו התעסקות? זה יער משמעותי בתוך העיר.

מאיה סתיו:

כן, אני רק כותבת לי לשלוח את המפרט של הצללה מלאכותית..

שרה בנימין:

יש לכם דוגמאות של מקומות שהצללה מלאכותית כן עובדת מבחינה..?

מאיה סתיו:

בטח, בטח.

שרה בנימין:

שאפשר לראות בעין?

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מה, במדרחוב יש כל המטריות, כל המגדלים..

שרה בנימין:

לא רק בירושלים. במקומות אחרים, אולי בארץ, אולי בעולם.

מאיה סתיו:

לא רק.. אני אגיד שגם תל אביב. תל אביב עשו, הם עושים שם, הם כבר כמה שנים לתוך האירוע הזה, יש להם תוכניות הצללה הרבה יותר ותיקות. והם עשו, אם את מכירה את הצומת של דיזנגוף, צומת קפלן.

עו"ד מירי ויס:

כן.

מאיה סתיו:

הם עשו הצללה לכיכר, עכשיו זו כיכר שאני, אני בתור נערה התבשלתי שם..

עו"ד מירי ויס:

הם עשו הצללה?

מאיה סתיו:

רמזור ארוך.. הם עשו, בגלל שב...

עו"ד מירי ויס:

לא הייתי באזור הזה שנים.

מאיה סתיו:

בגלל שבצמתיים אי אפשר לשים עצים, כי יש את כל העניין של הנראות של הרכבים.

עו"ד מירי ויס:

אז מה הם עשו?

מאיה סתיו:

אז הם עשו פרגולה ענקית והיא נהדרת.

עו"ד מירי ויס:

על הצומת?

מאיה סתיו:

היא מכוונת.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

נו, אז מה זה... ?

מאיה סתיו:

היא נהדרת ומכוונת,

עו"ד מירי ויס:

על הצומת?

מאיה סתיו:

על הצומת, על בעצם איפה שאנשים עומדים את השלוש דקות שלהם,

שרה בנימין:

את הרמזור,

מאיה סתיו:

שהם מחכים שהרמזור יתחלף.

עו"ד מירי ויס:

כן..

מאיה סתיו:

מאוד-מאוד שימושי. אצלנו אומרים, אנחנו רוצים גם, אבל אנחנו יש לנו..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

בסדר, אני אבקש שזה יהיה..

מאיה סתיו:

איכויות אסתטיות אחרות..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ירושלים היא לא גוש בטון ו...

מאיה סתיו:

לא, תשמע, אני בטוחה, אני תמיד בשיח עם האדריכלים, אני, יש מה שהאדריכלים אוהבים ומה שאני אוהבת, וזה שונה, אז בסדר.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

..איזונים.

מאיה סתיו:

לגבי יער השלום, מה הייתה השאלה, סליחה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

שיש, היה כאן הערה על היעדרות ועל הטיפול בהם ועל ההיכרות איתם. ואני יודע שיער השלום זה אזור משמעותי שלא, לא מטופל מספיק אכיפתית. יש שם יחסית בקלות אנשים כורתים שם, עושים שם תוכניות בנייה וכולי וכולי. השאלה אם יש לנו מיקוד עירוני בהתעסקות הזאת ביערות.

מאיה סתיו:

זה 17?

עו"ד מירי ויס:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

17 כן.

מאיה סתיו:

אוקיי. אני לא רואה שזה ממש האירוע.

עו"ד מירי ויס:

הנה.

מאיה סתיו:

לא, זה מולי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

טיפול ביער עירוני ברשויות המקומיות, איסוף נתונים על עצים וניהול המצאי.

מאיה סתיו:

כן, אבל זה...

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא, אין כאן יער השלום.

מאיה סתיו:

זה משהו אחר. יער עירוני זה לא יער.. צריך להבדיל. כשאומרים יער עירוני זה יער במרחב הבנוי. זאת אומרת, עצים בעיר, זה מה שזה, זה שם קוד יפה, לעצים במרחב ...

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אה באמת? חשבתי... כי בירושלים יש יער.

מאיה סתיו:

בירושלים יש יער, בשאר הערים אין כמעט, כאילו, אולי בחיפה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי.

מאיה סתיו:

אין יער, אבל הם בעצם מתכוונים יער עירוני זה העצים במרחב הציבורי, זה רחובות, זה במקומות הבנויים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי, לא הבנתי את המושג, בסדר.

מאיה סתיו:

אני יכולה גם לענות על הנושא של יער עירוני.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

... לענות על יער השלום.

מאיה סתיו:

אז אני אגיד שלא רק יער השלום, יערות בכלל, אנחנו באיכות סביבה מתעסקים בזה ברמה התכנונית ביחד עם אגף תכנון, מקדמים תוכניות ליערות קהילתיים. זאת אומרת שהיערות שמוטפלים היום ברובם, לא יער השלום אבל שאר היערות מוטפלים ברובם על ידי קק"ל, הם מוטפלים רובם, לא לקליטת קהל אינטנסיבית כמו שאנחנו היינו רוצים, וכן מפתחים היום פארקים בכמה אתרים, גם נחל צופים, ביער שנשאר שם אחרי כל הפיתוח והעניינים, גם יער זמרי, סליחה, זה נחל זמרי, זה לא יער, זה אזור לא מיוער, זה פסגת זאב, זה מזרח העיר. וגם נחל דרגה, וגם התחילה עבודה בסובב הדסה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

של מה העבודה?

מאיה סתיו:

גם עבודה של תכנון יער קהילתי, שבעצם לקלוט קהל בצורה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

להנגיש בעצם את היערות הקיימים לקהל.

מאיה סתיו:

להנגיש. יש לנו בעיית טופוגרפיה, יש לנו בעיית ביטחון אישי, יש מקומות שאנשים לא מרגישים.. יער השלום זה מקום עם בעיה של ביטחון אישי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

פחות מבעבר.

מאיה סתיו:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אם יש קהל, זה לדעתי יהיה עוד פחות.

מאיה סתיו:

כן, אבל ביער השלום כבר הרבה שנים מנסים לקדם תוכנית של יער קהילתי. שזה בעצם לבוא למקום, לעשות שבילים יותר נוחים, לטפח את היער כיער. היום יש רעיית יתר של עזים, זה קטע. והשתלטות של כל מיני..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מה זאת אומרת, רעיית יתר? יש, טוב. יש דרך לאכוף את הדבר הזה?

מאיה סתיו:

אני לא יודעת, אבל..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא, זה וטרינר.

מאיה סתיו:

אבל בכל מקרה, אני כן אגיד ש.. עדי לא פה, אבל מהלך ממש טוב שעדי מקדמת, זה להביא שיהיה בתפעול, בגנות, מישו שמנהל את השטחים האלה שהוא אקולוג, שהוא יודע איך לנהל שטחים כאלה, ולעשות בהם גינון..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

רעייה מבוקרת?

מאיה סתיו:

או יש.. שם ספציפית זה רעייה מבוקרת. רעייה זה לא דבר רע ביער, פשוט..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

עדיין, זה..

מאיה סתיו:

ורעיית יתר זה לא..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה הכרחי.

מאיה סתיו:

אבל בקיצור, המטרה היא שכן לתחזוקה העירונית יהיו יותר כלים, גם להתייחס לשטחים הטבעיים האלה, שחלקם זה לא יערות מאוד גדולים. חלקם זה החלק המיוער בגן סאקר. יש שם חלק, יש שם

איזה רצועה של אורנים, אלות, אלונים. היום אין כל כך התעסקות ברמה האקולוגית של איך גם לגדל וגם לשמר.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז איפה זה עומד בעצם היום?

מאיה סתיו:

אני חושבת שזה ברמה של כתיבת מכרז לבן-אדם, אני חושבת שזה ממש בהתחלה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. זאת אומרת שהוא יהיה האקולוג וזה יהיה האחריות שלו.

מאיה סתיו:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. בסדר, אני כן אשמח לקבל תשובה לגבי יער השלום, אם יש שם איזשהו תכנון לעשות שם פיתוח של היער ושימור שלו.

מאיה סתיו:

אני אגיד שזה בעיקר איכות סביבה ואגף תכנון.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מצוין.

מאיה סתיו:

שאנחנו מנסים כבר הרבה זמן לקדם שם תוכנית, תקציבים, עניינים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

טוב. אז לגבי 18 אני מבין שאתה בעצם, לא, עובד מינהל יער זה לא אגרונום, נכון?

שאול ינצ'ק:

עובד מינהל יש מנהל יער עירוני.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

שזה לא אתה.

שאל ינצ'ק:

לא.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה האקולוג שעכשיו הזכרת.

שאל ינצ'ק:

לא.

מאיה סתיו:

לא. מרחב ציבורי, מעקב אחרי מצבם. כל אחת מ... שבועית... אוקיי, פה בעצם מדברים על המכרז תחזוקת עצים.

שרה בנימין:

עצי רחוב.

מאיה סתיו:

כן, מכרז תחזוקת עצים שכיום יש לנו מכרז מצוין, אבל הוא לא יוצא אל הפועל כמו שצריך, ואז מה שעדי סיפרה, זה בעצם שעובדים על מכרז לטיפול בעצים בלבד, ואז הקבלנים יהיה להם יותר תקציב להביא גוזמים איכותיים, וזה אמור לשפר את המצב. אבל מבחינת המפרט של ה... גם של מה שקיים היום, המפרט במכרז הוא מעולה, פשוט אין איך לקיים אותו תחת התקציב המוצע, מה שהקבלן מקבל בסוף,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי.

מאיה סתיו:

אין לו את הכלים.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

המכרז הוא טוב, הוא לא מתקצב מספיק.

מאיה סתיו:

לא מתקצב מספיק וגם לא מתקצב פיקוח על הביצוע. אבל זה אמור להשתנות עם השינויים באגף.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

... אצל אריאלה על התמ"ג, על המכרז על תקציב, שתעשה עם זה מה שהיא מבינה.

מאיה סתיו:

אבל זה בעצם,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יכול להיות שזה..

מאיה סתיו:

הולך להיות מכרז חדש.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יכול להיות שזה יהיה דירבון ...

מאיה סתיו:

והמכרז הזה אמור להיות מכרז שבאמת מטפל בעצים. היום מושקע בעצים פחות מ-10 שקל לעץ לשנה. זה לא הגיוני, זה לא.. אם רוצים עצים בעיר, צריך להשקיע בהם יותר.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. בסדר גמור. טוב, לגבי גיזום אז כמו שדיברנו פה, שבאמת צריך להקפיד על גיזום מקצועי, אבל הצוות המקצועי יחליט מה הוא מבין, מה נכון, האם נכון, גוזמים פחות מקצועיים, הדרכה מאוד מקצועית, או להביא את הגוזמים היותר מקצועיים, זה באמת החלטה ניהולית. אני כן מזכיר שגיזום הוא משמעותי גם לעניין של עורבים, שזה קשור לאחת הוועדות הקודמות שהיינו בה, שזה מפגע מאוד משמעותי בעיר, הולך ומתפתח. ומה שהוזכר שם, שהפתרון או אחד הפתרונות המרכזיים כנגד עורבים זה גיזום נכון. אז ובסוף יש כאן משהו שהוא רב-מערכתי שיכול לתת פתרון זה. למה את עושה פרצופים? כי זה לא נכון להבנתך?

מאיה סתיו:

כי זה.. אני לא אכנס לזה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הם צריכים גיזום עמוק מדי ואת לא אוהבת את זה..

מאיה סתיו:

הם צריכים לגזום בצורה שפוגעת בעצים בסופו של דבר, וצריך להבין שערים בישראל שפוגעות, שהפיתוח שלהן ושל השכנות שלהן, פוגע באופן עקבי בשטחים פתוחים, אנחנו מזמנים אלינו את כל הבעיות האקולוגיות, חזירים מגיעים, תנים כבר פה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה מה שנקרא עבודה..

מאיה סתיו:

ואנחנו, וזה אירוע שהוא, הניהול שלו הוא..

שאול ינצ'ק:

גם הגיזום יכול להוות, לעזור ברמת המיקרו, אבל ברמת המאקרו אם לעורב לא נוח לשבת על הענף הזה אז הוא יילך למצוא ענף אחר, זה לא מצמצם את אוכלוסיית העורבים בעיר.

מאיה סתיו:

כן. ואם יש מלא פסולת בעיר..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז ממש שזה, כי חלק ממערך שלם של טיפול זה רכיב משמעותי,

מאיה סתיו:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הוא לא אמר שזה הדבר היחיד שיגרום, אבל הוא ציין את זה כמשהו שעוזר ולא מתקיים.

מאיה סתיו:

כן. ובוא נגיד שהגיזום שנדרש לצורך האירוע הנקודתי הזה, הוא לא בהכרח גיזום שטוב, זה לא גיזום שטוב לעץ, זה, הרבה פעמים..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה עניין של, זאת החלטה מקצועית ש.. אז אני יכול לבקש ממך שתעשי את הדיון הזה עם הוטרנר.. עם ה..

מאיה סתיו:

אני חושבת שזה לא..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מי זה היה? הוטריר העירוני? ותקבלו איזשהו, תצאו עם איזה דף הנחיות?

מאיה סתיו:

אני יכולה אבל זאת עבודה שנעשית על ידי הגנות מול, זאת אומרת, זה כבר, הם מתעסקים בזה הרבה יותר מאיתנו וזה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן, אבל אני כן רוצה שיהיה את האינפוט גם שלו, זאת אומרת, שישמעו אותו ו..

מאיה סתיו:

אבל הוטריר העירוני זה של, זה שלו ושלהם, זה כאילו, זה פחות איכות סביבה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. אז אני יכול לבקש ממך לשבת איתו, עם הוטריר העירוני?

שאול ינצ'ק:

לגבי העניין של הציפורים?

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לגבי כן, לגבי העניין של הציפורים, ותקבלו החלטה ... מה שנכון גם לעצים וגם לאנשים.

שאול ינצ'ק:

בטח.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

תודה רבה. זה בהמלצה. טוב, לגבי ליקוי 20, מערכת השקייה. הם טוענים שהעצים צריכים מערכת השקייה, ושאין לנו מערכת השקייה. זה נכון שצריכים מערכת השקייה, הם לא חיים מהמים בחורף?

שאול ינצ'ק:

זה נכון מאוד.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כמו האגדה?

שאל ינצ'ק:

זה נכון מאוד, במיוחד בתנאים המשתנים של האקלים שמשתנה והתשתיות שחונקות את הבית שורשים, אז אין להם את אותה כמות מים זמינה שהייתה להם פעם. והיום עצים אם הם לא יקבלו מים לאורך כל החיים שלהם הם פשוט יתחילו למות, כמו שכבר מתחיל.

מאיה סתיו:

כמו שכבר קורה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ומה הפתרון לזה? מי אחראי על הפתרון ומה, מהו?

שאל ינצ'ק:

בשביל זה צריך לפרוש מערכות השקיה לעצים וזה תקציבם גדול.

מאיה סתיו:

זה תקציבי..

שאל ינצ'ק:

הבנתי שהתחילו לדבר על זה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יש תכנון של הדבר הזה?

מאיה סתיו:

בתוכנית אב להצללה נחנו ביקשנו 30 מיליון שקל לנושא של תגבור מערכות השקיה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה השקיה של הרבה מאוד מים. צריך לעשות איזשהו שקלול כולל של מה אנחנו...

מאיה סתיו:

בוא נגיד, עצים דורשים הרבה פחות מים ממדשאות ופרחים, והיום על מדשאות ופרחים שמים 30 מיליון בשנה, רק השקיה, לא עבודה, לא הפרחים עצמם.

עו"ד מירי ויס:

לא, זה רק המים.

מאיה סתיו:

רק מים. זאת אומרת, אם תתקבל החלטה, אם רוצים שיהיה עצים וצל ואקלים נוח יותר בעיר, יש מאיפה לקחת את הכסף הזה, אבל אני כרגע לא יודעת איפה זה עומד, כמה מהתקציב הזה מתקבל, זה בעצם בין עדי .. עדי בעצם עבר אליה מחלקת השקייה והם צריכים להבין מה הם עושים,

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אני אשמח לקבל..

מאיה סתיו:

יש לנו היום השקייה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אשמח לקבל מעדי התייחסות בעוד חודשיים איפה אנחנו עומדים עם הסיפור הזה של השקיית עצים. לגבי ליקוי 21, אז זה משהו שכבר דיברנו עליו, אני רק רוצה לחדד אותו. בעצם אותם מסמכים שמגדירים איזה עצים נכונים ואיזה עצים לא נכונים, מועברים גם ליזמים כשהם צריכים לטעת עצים במסגרת תוכניות, נכון? זאת אומרת יש הנחיות ברורות איזה עצים צריכים לשים שישדרו וייתנו תועלת לעיר. זאת אומרת לא אומרים להם תיטע עץ..

מאיה סתיו:

זה 21?

עו"ד מירי ויס:

כן.

מאיה סתיו:

אני מרגישה כאילו, אני כל הזמן מסתכלת על משהו אחר. אני רואה.. הכתב..

שרה בנימין:

טוב.. שלכם..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

בהשפעת גורמים מקומיים על התפתחות עצי רחוב..

מאיה סתיו:

22.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כן, זה 22?

עו"ד מירי ויס:

לא, יש גם על 21 וגם..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה גם זה וגם זה.

מאיה סתיו:

אולי שיניתם את המסמך מאז ש..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא, לא, זה גם..

עו"ד דני ליבמן:

לא לא.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה גם...

עו"ד דני ליבמן:

המסמך זה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זה חלק, זה סעיף בתוך זה.

עו"ד מירי ויס:

מסמך שנשלח באי-מייל.

מאיה סתיו:

... מקומיים על...

עו"ד דני ליבמן:

כן, זה.

מאיה סתיו:

אוקיי.

שרה בנימין:

... התאמה.

מאיה סתיו:

אוקיי. אז זה 22..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

להביא בחשבון את מאפיין צריכת המים של עצים ... רשימת העצים היוצאים לנטיעה בשטחה. ..
עצים דורשים השקייה מועטה ככל האפשר. אז יש את האספקט של מה שהעירייה נוטעת ויש גם את
האספקט של מה שהקבלנים והיזמים נדרשים..

מאיה סתיו:

אלה אותן רשימות.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

זאת אומרת הם מקבלים את זה והם מחויבים לזה. יש איזשהו פיקוח ואכיפה על הדבר הזה?
מישהו מקבל דיווח איזה עצים ניטעו, בוגרים, לא בוגרים? מיקומים, עומק שטח מתחת?

שרה בנימין:

זה תנאי לקבלת רישוי כחלק מהתהליך.

עו"ד מירי ויס:

זה בטח לא תנאי ...

מאיה סתיו:

לפי מה שאני יודעת, אבל צריך לדייק את זה מול זיוה, אין בכוחם כרגע של מחלקת תחזוקת.. של
מחלקת תכנון בשפ"ע, לעשות אכיפה על כל כך הרבה אתרים, אתה הרי צריך לראות את המחלקה
של האנשים החרוצים האלה, זה מעט מאוד אנשים על כמות פסיכית של תוכניות פיתוח בעיר.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אני מבקש, הבנתי. אז אני מבקש לבחון דרישה של תצהיר עצים, תצהיר אגרונום, מיזם שבא ואומר, שהוא באמת אם נטע את כל העצים שהוא נדרש, ואת המאפיינים שלהם שהם תואמים לדרישה, כתנאי אכלוס.

מאיה סתיו:

אז זה הצעה אחת. אני רק אגיד שמהתבוננות שלי בשנתיים האחרונות על הדוחות שמתקבלים מאגרונומים שהם מטעם היוזם, חלקם אנשים שלמדו איתי בתואר, גם אני אגרונומית, זה, הקשר בין זה לבין המציאות..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

את צודקת בדבר הזה הוא מופיע בעוד המון דברים, אבל יש לנו גם מגבלה לגבי היכולת. כמו שאת אומרת, אם היה לנו מספיק אגרונומים כדי לבדוק בעצמנו זה טוב, אם לא, אנחנו מתאימים את זה לאיש מקצוע, בסוף ... המקצועית שלה, וגם בסוף כשיבוא שכן להתלונן ויוציאו את התצהיר שלו והתצהיר שלו יהיה תצהיר שקרי, אז יש לו גם מה להפסיד, ולכן יש איזשהו איזון שהוא איזון שוק לדבר הזה. אז אני אגיד, שנייה, אז אני אחדד את ההמלצה. אני ממליץ, כמו שאמרתי, כאחת ההמלצות, או המלצה אחרת שנותנת תפוקה, אני לא אנהל את העירייה אבל שנותנת תפוקה דומה, שגורמי המקצוע יחליטו עליה. אבל אי אפשר להסיר מציאות שבו אנשים מתחייבים למשהו ולא מקיימים אותו, זה אי אפשר להשאיר.

שרה בנימין:

כי העלויות של התיקון כמו בבית, שאנחנו, ברושים, מה אמרת...

עו"ד דני ליבמן:

כן.

מאיה סתיו:

העלויות של התיקון אמרת שזה אירוע, נכון? ליד מכללת עזריאל..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כי במקום ברושים.. במקום כליל החורש..

מאיה סתיו:

העלויות של מה שעכשיו אנחנו מתבקשים לעשות,

שרה בנימין:

אז..

מאיה סתיו:

הפיילוטס, עם ה.. כל הכסף שזה.. כן, ברור.

שרה בנימין:

העלויות של התיקון הם..

מאיה סתיו:

זה ... לא, אבל אני שנייה, אני לא מדברת על המרחב הציבורי, אני מדברת על מרחב פרטי. במרחב ציבורי כן אמור להיות פיקוח, כן אמור, זאת אומרת, כן אמורים.. שאול מסתובב במקומות שמוסרים לו את השטחים אחרי שעבדו בהם. מרחב ציבורי דווקא אני חושבת שהמצב טוב, לא יודעת, תגיד. במרחב פרטי, שם, גם יש לנו בכל רגע נתון איזה אלף אתרי בנייה פתוחים בעיר, אתרים פרטיים. זה..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לא, לכן נתנו מיקוד רגע בנקודה הזאת, זה משהו פחות רגולציה, פחות שאנחנו עושים בעצמנו. אנחנו כן צריכים למצוא את הכלי לפקח על זה. לגבי..

מאיה סתיו:

יכול להיות שכבר יש, אגב, את הכלי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

מצוין.

מאיה סתיו:

הוא פשוט לא..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אז אם יש כלי אז צריך לדאוג שהוא מתקיים, אם אין כלי צריך לייצר אותו, אבל לא להשאיר את זה בהפקרות.

מאיה סתיו:

אוקיי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

לגבי 22 אני עוד כן רוצה טיפה לשמוע לגבי סוגיה של מזיקים ומחלות. בעצם הרשימות האלה של עצים ... הם גם בהתייחס לעצים שהם עמידים וחזקים ויודעים זה?

שאל ינצ'ק:

כן. היה ועדה עם ישראל גלאון שהוא ... הארצי לשעבר, והם עברו על כל האספקטים של איזה עצים כדאי לטעת, לפי המאפיינים השונים, בית גידול שורשים, עץ במדרכה, עץ במפרדה, איזה מזיקים רלוונטיים יש עכשיו.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

יש לנו פיקוח על מקור העצים? לראות שאנחנו לא מקבלים עצים נגועים.

שאל ינצ'ק:

כן. העצים שמגיעים אנחנו רואים אותם לפני שהם מגיעים אלינו. ועצים שאנחנו לא..

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

כל עץ שניטע בירושלים עובר דרך מישהו?

שאל ינצ'ק:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

וואו.

שאל ינצ'ק:

כן.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

טוב. יפה מאוד.

מאיה סתיו:

אבל זה חדש.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

איפה זה קורה הדבר הזה?

שאל ינצ'ק:

זה, אז יש לנו סיורי משתלות קבועים.. ולרוב אנחנו מביאים את העצים מהמשתלה, וכשיורדים מהמשאית אנחנו מסתכלים. העץ הזה אנחנו רוצים אותו, העצים האלה אנחנו לא רוצים, תחזירו.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אתם מסמנים תו על עץ טוב, עץ..

שאל ינצ'ק:

כן. פשוט עצים שהם לא טובים לנו, שהמשתלה ניסתה לדחוף לנו עצים לא טובים, אנחנו אומרים, לא, תודה, תחזירו אותם, תביאו לנו משהו טוב.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

ואני חוזר עכשיו לנטיעות של היזם, הפרטיות. גם שם יש לנו פיקוח על זה? כי עץ חולה שם יכול לחלות אולי, אני לא מספיק מבין בזה אבל ההיגיון שלי אומר, שעץ נגוע במקום אחד, יכול להחלות את כל הסביבה ואולי יותר.

שאל ינצ'ק:

כן. עצי נוי הם יותר חזקים למזיקים. יש לפעמים מגיפות שמתפרצות ואחרי זה אנחנו עושים בקרה כזאת, נגיד יש את חדקונית הדקל בדקל, יש עכשיו את...

מאיה סתיו:

כנימת המיש.

שאל ינצ'ק:

כנימת המיש הצמרית, במיש בונגה אז אנחנו מוודאים שלא מביאים לנו מיש בונגה ומביאים לנו מיש דרומי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

אוקיי.

שאל ינצ'ק:

אז יש בקרה על הדבר הזה, כן, בוודאי.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

הבנתי. מצוין. בסדר גמור. יש למישהו עוד משהו להוסיף לחיתום? טוב. אז אני באמת רוצה להודות למבקר המדינה על הביקורת המאוד חשובה, ואני גם רוצה להודות לכל הצוות, לזיוה, לכל מי שיושב כאן, באמת נראה שבעיריית ירושלים נעשית עבודה משמעותית ורצינית, מושקעת חשיבה.

יש כאן עוד איזושהי בעיה שאני מזהה, הרבה מאוד ביחס שבינינו, בין היוזמים לקבלנים, שזה אולי משהו שצריך להגביר בו את הפיקוח, אבל באמת יש כאן אנשי מקצוע שעושים עבודה טובה. זהו, תודה לכולם, הישיבה נעולה.

מאיה סתיו:

תודה רבה.

אלדד רבינוביץ', יו"ר הוועדה:

תודה רבה.